

TRIMITAS

PRATYBOS

„GINTARINĖ MIGLA 2022“

ŠAULIAI PARODĖ, KĄ GALI

KARINĖ TECHNIKA

ŽVILGSNIS IŠ PO ŠARVO: NAUJOJI SUOMIŲ „PATRIA 6 X 6“

9771392475004

1,99 €

©„Trimitas“, 2022
Leidinio indeksas 5291.
ISSN 1392-4753

Autorių dėmesiui - medžiagų
kitam numeriui laukiame iki
einamojo mėnesio 10 dienos
imtinai!

ŠIAME NUMERYJE:

- 2 **VARŽYBOS.** Taiklieji šauliai varžėsi skambant „gongams“
- 4 **KURSAI.** Prieš rugsėjo 1-osios skambutį kursai mokytojams
- 6 **PRATYBOS.** „Gintarinė migla 2022“: šauliai parodė, ką gali | VALDAS KILPYS
- 8 **PRATYBOS.** Iš taško A į tašką B... | DOVILĖ PUKERTAITĖ
- 10 **GYNYBA IR TECHNOLOGIJOS.** Ginklų priežiūra pagal *Breakthrough Clean Technologies* | VALDAS KILPYS
- 12 **PETYS PETIN.** Andrej'us Šildiajev'as: „Kas yra karas? Gal kas žino? Aš ne“ | ANDREJ'US ŠILDIAJEV'AS, VALDAS KILPYS
- 14 **VIENA IŠ MŪSŲ.** Savanorystė kaip savęs realizavimo forma | DOVILĖ PUKERTAITĖ
- 16 **IŠMOKTOS PAMOKOS.** Ką turi mokėti, kad išgyventum patekęs į ekstremalią situaciją? | GABRIELIUS E. KLIMENKA, EDUARDAS KLIMENKA
- 20 **PARAMEDIKO UŽRAŠAI.** Individualus pirmosios pagalbos rinkinys (IFAK) | ŽILVINAS NELIUBŠYS
- 22 **NUOMONĖ.** Pilietišio (ne)paklusnumo deviacijos ir pavojai | VALDAS KILPYS
- 24 **KARINĖ TECHNIKA.** Žvilgsnis iš po šarvo: naujoji suomių „Patria 6 x 6“ | EGIDIJUS PAPEČKYŠ
- 26 **GINKLO BROLIAI.** Šauliams - nauji iššūkiai, pradėjus studijas Lietuvos karo akademijoje | LINA VAITIEKŪNAITĖ
- 28 **VLADO PUTVINSKIO-PŪTVIO KLUBAS.** Paminėtos Vlado Putvinskio-Pūtvio 149-osios gimimo metinės Kelmėje | STASYS IGNATAVIČIUS
- 30 **MOKYMAI.** LŠS mokymo ir nekinetinių operacijų centras pradėjo veiklą | DOVILĖ PUKERTAITĖ
- 31 **SAJA.** Kandidatų kviestuvės - didžiųjų darbų pradžia | GERTRŪDA ŠITKAUSKAITĖ
- 32 **ĮDOMIOJI ISTORIJA.** Bendrabutis be lango | BIRUTĖ MALAŠKEVIČIŪTĖ
- 34 **PARODA.** Pasaulyje išbarstyti, Amerikoje surinkti, į Lietuvą vėl sugrįžę: pokalbis apie tarpukario Lietuvos kariuomenės ginklus | ŽIVILĖ STADALYTĖ

Vyr. redaktorė Dovilė Pukertaitė
Kalbos redaktorė Sandra Balžekaitė
Korespondentas Valdas Kilpys
Dizainas Greta Janutytė,
Paulius Budrikis (CRITICAL)

Redakcijos kolegija:
Dovilė Pukertaitė
Tadas Venskūnas (LŠS vado pavaduotojas,
jaunųjų šaulių vadas)
Irena Šataviejiienė (LŠS išeivijoje šaulė)
Gražvydas Zulanis (CV narys)
Skaidrilė Grigaitė-Mockevičienė (LŠS studentų
korporacijos „Saja“ narė, CV narė)
Gediminas Jankus (CV narys)
Edgaras Diržius (CV narys)

Atstovai užsienyje: LŠS išeivijoje (JAV) J. R. Butkus
Torontas (Kanada) V. Pūtvio kuopos vadas V. Pečiulis

Viršelio autorė: Ieva Budzeikaitė

Leidėjas: Lietuvos šaulių sąjunga
facebook.com/sauliusajunga.lt

Adresas: Laisvės al. 34, LT-44240 Kaunas, Lietuva.
el. p. redakcija@sauliusajunga.lt

Kasdienes naujienas apie Lietuvos šaulių sąjungą
skaitykite oficialiame tinklalapyje www.sauliusajunga.lt

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autorių
nuomone. Rankraščiai negražinami ir nereценzuojami.

Dėl spaudos broko kreiptis į spaustuvę.
Spausdino UAB „JUDEX SPAUDA“
Europos pr. 96C, LT-46351, Kaunas

Projektą „Stipri valstybė – kritinio proto ar mąstymo diktatūros
dilema“ (straipsniai: „Savanorystė kaip savęs realizavimo
forma“, „Pilietišio (ne)paklusnumo deviacijos ir pavojai“)
remia Spaudos, radio ir televizijos remimo fondas.

2022 m. skirta 6000 eurų.

1

TAIKLIEJI ŠAULIAI VARŽĖSI SKAMBANT „GONGAMS“

„Trimito“ informacija
NUOTRAUKOS: Valdas Kilpys

1

Baigiantis rugsėjui Gaižiūnų poligone rinkosi šauliai su savo turimais taikliojo šaulio ginklais, skirtais šaulio tarnybai. Žinoma, ne kiekvienas geba tokį nusipirkti, bet jei jau tokį turi, šios varžybos yra pagrindinės bandant aiškintis, kieno kulka tiksliausiai pasiekia taikinius už kelių šimtų metrų.

1. Varžybos baigėsi – išaiškėjo nugalėtojai. Šauliai vėl intensyviai treniruosis ir po metų bandys pademonstruoti geriausius savo rezultatus.

Du, trys, penki šimtai metrų ar visas kilometras šiems šauliams ne bėda. Pokšt ir jau skamba „gongas“ (metalinis taikiny, kuris suskamba pataikius). Laimėjo kaip visada tie, kurie daug treniruojasi ir yra šaltų nervų.

Varžybų sumanytojo ir organizatoriaus Vlodo Jablonskio teigimu, iš viso internetu užsiregistravo 77 dalyviai, į renginį atvyko per 70. Varžybos tarsi išsiskyrė į dvi dalis – vieni šaudė asmeniniais taiklaus šaulio ginklais, kiti – 22 LR. Du trečdaliai dalyvavo su ginklais, skirtais šaulio tarnybai,

o likęs trečdalis tik pratinosi prie optinių prietaisų šaudydamas mažo kalibro šoviniais. Svarbu pastebėti, kad būtent toks ir buvo varžybų sumanytojų tikslas. LŠS vado pavaduotojas ats. mjr. Židrūnas Šadauskis sakė, kad 22 LR kalibras yra itin tinkamas pirminiams įgūdžiams lavinti. „Gerokai pigesni šoviniai leidžia paleisti daugiau šūvių ir dar geriau įtvirtinti taiklaus šaudymo principus. Juolab ant šių šautuvų sumontuota tikrai puiki optika, kuri lavina taiklaus keliu žengiančio šaulio akį“, – sakė pašnekovas.

Susumavus rezultatus tapo aišku, kad taikliausio šaulio laurai atiteko Deiviui Norvilui. Kazys Lindenis, Dainius Brazdžius taip pat stojo ant nugalėtojo pakyls ir gavo vertingas LŠS įsteigtas dovanas.

DALYVIŲ ATSLIEPIMAI IR MINTYS

„Visada džiaugiuosi varžybomis, kurias organizuoja Lietuvos šaulių sąjunga. Smagu sutikti bendraminčius, bičiulius, papliurpti ir pasivaržyti. Šį kartą daug šūvių, įdomios ir įvairios užduotys, vertusios pasukti galvą. Viliuosi, tokių bus dažniau!“
Deivis Norvilas

„Rungtys visos *super*, tik „barikadai“ (toks pratimo pavadinimas, – aut. past.) duočiau daugiau laiko, tarkime, pridėčiau 30 s, kad šaulys galėtų pasitikrinti savo stabilumą iš visų pozicijų. Rezultatų skaičiavimas... kažkoks kosmosas. Per sudėtinga. Reikia paprastai. Pataikymas ir gauni tašką ar du. Reikia, kad visi suprastų. Ir taikinyje kiekvienas burbuliukas (taikinio vieta, kur dera pataikyti, – aut. past.) turi turėti aiškia vertę. Kad visi galėtų susiskaičiuoti savo taškus. Pratimai geri buvo. Ir precizikai, ir greičiui, ir stabilumui pasitikrinti. Man patiko.“
Dainius Brazdžius

„Mūsų, klaipeidiškių, komanda visa *žiauriai* patenkinta. Grįžtant autobusas ošė, visi laimingi. Gal kažkam užkliuvo, kad mano gongus reikėjo nuolat tvarkyti, nes tie mažiukai (300–400 m) pagaminti iš hardokso, tai yra lengvi ir kulkos nudauždavo juos. Bet paskui pakabinau atsarginius iš paprasto plieno ir problema buvo išspręsta.“
Dovydas Bajoras

„Ačiū Kasparui už įvadinį instruktažą ir bazinių tolimojo šaudymo principų išdėstymą!“
Saulius Ramoškevičius ✕

2. Atlikti „šaltą šūvį“ privalėjo visi varžybų dalyviai.

3. Kai kurie taikliųjų šaulių pratimai reikalavo ne tik taiklaus šūvio, bet ir atidumo bei atminties.

2

3

PRIEŠ RUGSĖJO 1-OSIOS SKAMBUTĮ KURSAI MOKYTOJAMS

1

„Trimito“ informacija

NUOTRAUKOS: MPPD archyvas,
Ramutė Jablonskienė

2

Rugpjūčio 22–26 dienomis Kaune, Divizijos generolo Stasio Raštikio Lietuvos kariuomenės mokykloje, vyko vasaros kursai nacionalinio saugumo tema šalies pedagogams. Penkių dienų kursuose dalyvavo įvairių dalykų mokytojai, siekiantys integruoti nacionalinio saugumo ir pilietiškumo ugdymo temas savo pamokose, aktualizuoti ugdymo turinį bei padaryti jį patrauklesnį mokiniams.

Pedagogų vasaros kursų jau daugybę metų organizuoja Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamentas, bendradarbiaudamas su Nacionaline švietimo agentūra pagal mokytojų kvalifikacijos tobulinimo programą „Pilietiškumo ir nacionalinio saugumo nuostatų stiprinimas ugdyme“. Kursų tikslas – tobulinti įvairių dalykų mokytojų kompetencijas perteikti aktualų

pilietiškumo ugdymo, nacionalinio saugumo turinį, įtvirtinti gautas teorines žinias atliekant praktines užduotis ir taip skatinti mokytojus labiau domėtis šalies gynybos ir nacionalinio saugumo stiprinimo aktualijomis.

Kursuose mokytojai susipažino su Lietuvos krašto apsaugos sistema, kariuomenės struktūra bei jos funkcijomis taikos ir karo metu, šiuolaikinės karybos, konvencinio ir nekonvencinio karo bruožais, hibridinio karo pavyzdžiais, diskutavo apie autoritarinių valstybių užsienio ir saugumo politikos poveikį Lietuvos nacionaliniam saugumui geopolitiniame kontekste ir kitomis temomis, dalyvavo projekto „Lietuvos visuomenės atsparumo ir galios vystymas pilietinei gynybai“ dirbtuvėse ir atnaujintos Nacionalinio saugumo ir šalies gynybos bendrosios programos projekto pristatyme.

4

Leidžiamas nuo 1920 m.

Dalis numatyto laiko buvo skiriama praktiniams mokymams – susipažinimui su kovine technika, saugaus elgesio su ginklais, šaudymo lazeriniais ginklais, pirmosios medicinos pagalbos teikimo, išgyvenimo, rikiuotės pratyboms, dalyviai lankėsi ekskursijose – Lietuvos karininkų ramovėje ir šalies okupacijos metu pagrindyje veikusioje spaustuveje „ab“. Paklausta apie teorines paskaitas, šaulė, mokytoja Ramutė pabrėžė, kad šių būtų tikrai įdomių ir nebuvo kada nuobodžiauti, nes apgalvoti praktiniai mokymai puikiai jas papildė, o įdomios išvykos į lankytinus objektus suteikė galimybę pabūti ten, kur ne kiekvienas gali savarankiškai patekti. „Visą savaitę gyvendami Lietuvos kariuomenės mokyklos bendrabutyje turėjome puikią galimybę pamatyti ir patirti kariškių kasdienybę, drauge su jais pietauti. Labai svarbu, kad mokytojai į Kauną atvyko iš skirtingų Lietuvos miestų, skirtingų mokyklų, todėl galėjome keistis patirtimis ne tik darbo su mokiniais temomis, bet ir anksčiau išklaustytais naudingais kursais. Kolegos pasidalijo įspūdžiais ir prisiminimais iš ankstesnių mokymų Lietuvos karo akademijoje, Dragūnų batalione Klaipėdoje ir kitur. Esu dėkinga organizatoriams už jų pastangas suorganizuoti maksimaliai teoriškai ir praktiškai naudingus mokymus. Išsivežame pilnus glėbius patirčių ir įspūdžių. Su nekantrumu laukiame kitų metų vasaros kursų“, – po kursų sakė šaulė, mokytoja Ramutė.

Pirmą kartą dalyvaujantiems mokytojams buvo sudaryta galimybė išklausti Jaunųjų šaulių vadovo kursą ir įgyti pažymėjimą, leidžiantį dirbti jaunųjų šaulių būrelio vadovu. x

2

3

1. Kurso dalyviai – mokytojai iš visos Lietuvos, siekiantys integruoti nacionalinio saugumo ir pilietiškumo ugdymo temas savo pamokose.

2. Teorijos žinios buvo patikrinamos praktiškai.

3. Išgyvenimo pratybose mokytojai gavo daug vertingų patarimų, kuriais pasidalys su savo mokiniais.

5

„GINTARINĖ MIGLA 2022“: ŠAULIAI PARODĖ, KĄ GALI

1

TEKSTAS: Valdas Kilpys
NUOTRAUKA: Ieva Budzeikaitė

3

Baigiantis vasarai Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje devintus metus iš eilės vyko Lietuvos kariuomenės Gynybos štabo organizuojamos tarptautinės kibernetinio saugumo pratybos „Gintarinė migla 2022“. Šiemet pirmą kartą jose kaip visateisiai nariai dalyvavo šauliai.

1. LŠS atstovai iš įvairių rinktinių pratybose veikė kaip atskira komanda.

2. Virtualioji erdvė pilna pavojų.

NE TIK ANT ŽEMĖS AR ORE

Ukrainoje vykstantis karas dar kartą parodė, kad priešiški veiksmai įmanomi ne tik ore, vandenyje ar ant žemės, bet ir kibernetinėje erdvėje. Dažnas šaulys suvokia ir sėkmingai identifikuoja informacinių atakų pasekmes, tačiau gal net svarbesnės kovos vyksta ypatingos svarbos informacinių sistemų veikimo plotmėje. Didelės duomenų bazės, strateginių objektų valdymo sistemos, karinės infrastruktūros kibernetinės sistemos – viskas yra prieš akiratyje ir nėra dienos, kai nebūtų bandoma į jas įsilaužti. Gynybinėms galioms stiprinti ir buvo skirtos šios pratybos. Pagrindinis tikslas – treniruoti dalyvius ginti ypatingos svarbos

informacinių sistemų infrastruktūrą, didinti įvairioms institucijoms atstovaujančių saugumo specialistų sąveiką ir bendradarbiavimą.

LŠS kompiuterinių sistemų specialisto Vladimiro Liapino teigimu, šauliai ir anksčiau dalyvavo panašaus pobūdžio pratybose, tačiau tik šiemet LŠS atstovai veikė kaip atskira komanda.

SOLIDŪS DALYVIAI

Išskirtinis pratybų bruožas – komandų įvairovė. Čia bendro tikslo – saugumo – bendromis pastangomis siekia tiek karinių struktūrų atstovai, tiek civiliai. Nenuostabu, nes kartais civilinė struktūra (geležinkeliai, oro uostai ir t. t.) yra labai svarbi ir kariuomenei.

Šiemet kibernetinio saugumo pratybose, be LŠS profesionalų, dalyvavo Lietuvos kariuomenės [Gynybos štabo, Ryšių ir informacinių sistemų bataliono (RISB), Sausumos, Jūrų ir Oro pajėgų] kariai, Nacionalinio kibernetinio saugumo centro, Antrojo operatyvinio tyrimo departamento, Kertinio valstybės telekomunikacijų centro ir Informacinių technologijų tarnybos specialistai.

Iš užsienio į pratybas atvyko JAV Pensilvanijos nacionalinės gvardijos, Sakartvelo kariai ir Europos Sąjungos Nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (PESCO) projekto šalių komanda. „Karinį sparną“ papildė AB „Ignitis“, AB Lietuvos geležinkeliai, Lietuvos muitinės bei Vilniaus universiteto kibernetinio saugumo specialistai.

KIBERNETINIAI KOVOTOJAI

Žvelgiant iš šono šios pratybos atrodė neįprastai: prie kompiuteriais ir monitoriais nukrautų stalų susikaupusiais veidais sėdintys „virtualybės kovotojai“ spaudė klavišus periodiškai persimesdami žvilgsniais. Kalbėti nėra laiko, virtualioji erdvė pilna netikėtų pavojų, skraido neaiškūs objektai, lenda keisti personažai.

Pratybų „Gintarinė migla 2022“ metu kibernetinės atakos ir kibernetinė gynyba buvo vykdoma realiu laiku RISB karių parengtame kibernetiniame poligone. Komandų vertinimą atliko Vilniaus universiteto moksliniai darbuotojai ir JAV vadavietės Europoje specialistai, kurie mūsų organizacijos komandą pripažino geriausiai susitvarkiusia su reikiamomis užduotimis.

Pakalbinome komandos vadovą šaulį Paulių Šliavą.

2

P. ŠLIAVAS: „REZULTATAS PRANOKO LŪKESČIUS“

Jei neklystu, šiemet buvo pirmieji metai, kai LŠS buvo priimta į pratybas kaip visavertė komanda. Kaip manote, kodėl?

Taip, jūs neklystate. Kodėl? Man būtų sunku pasakyti, galiu tik spėlioti. Dauguma šaulių turi šeimas, darbus, todėl nėra lengva suburti stiprią komandą, galinčią pakovoti dėl rezultato. Praeitais metais LŠS startavo kaip jungtinė komanda kartu su broliais ukrainiečiais ir online su sakartveliečiais. Manau, tai taip pat labai naudinga patirtis ir didelis darbas.

Esate kibernetinių reikalų specialistas, tad visuomet prieš iššūkius turite lūkesčių, įsivaizdavimų. Ar tai, su kuo susidūrėte, atitiko Tamstos lūkesčius?

Rezultatas pranoko bet kokius lūkesčius, apie tokį rezultatą nė slapčiausiame sapne nesapnavau... Visa komanda didžiuojamės pasiekimais, tačiau esame tik mokiniai, žinome, kad turime labai daug išmokti, norime būti geresni... Šiemet taip susiklostė, kad tinkamu metu priėmėme teisingus sprendimus: turėjome specialistus, kurie kritiniu momentu atlaikė spaudimą, rado sprendimus ir juos kokybiškai pritaikė. Kėlėme sau pagrindinį tikslą: padėti kitiems tiek, kiek galime. Tik vėliau sužinojome, kad šiemet už tai net atskirą prizą įsteigė, ten taip pat nugalėjo LŠS.

Kaip bendrai vertinate Lietuvos kibernetinės gynybos galias?

Lietuvos kokybiškai vertinti negaliu, nes nežinau labai daug informacijos. Jei klausiate mano nuomonės, pastarųjų mėnesių įvykiai rodo, kad mūsų kritinė

infrastruktūra pasiruošusi gana gerai, tačiau atskirai verslo segmentams reikėtų pasitempti. Verslas pasiruošęs silpnai, manau, ateityje atakos taps žymiai sofistikuotesnės ir jų bus žymiai daugiau. Tokias prielaidas darau remdamasis Vakarų valstybių patirtimi. Pažeidžiamas verslo sektorius tampa potencialia grėsme ir valstybei, nes atsiranda skylės sistemoje, bendrame tinkle. Kalbant apie išmanančius žmones, jų daugėja, vis daugiau įvairaus amžiaus specialistų mato potencialą kibernetinio saugumo srityje. Daugėjant specialistų, gerės ir situacija kibernetinio saugumo srityje.

Kuo šauliai galėtų prisidėti stiprinant konsoliduotą informacinių sistemų gynybą ir šalinant kibernetinių incidentų padarinius?

Tarp šaulių yra labai aukšto lygio specialistų, sakyčiau, pasaulinio lygmens. Mano galva, pirmiausia reikia tuos šaulius suvienyti dėl aiškaus tikslo, reikia sukurti pajėgas LŠS struktūroje ir pradėti kalbėtis. Žmonių yra įvairaus lygio, vieni gali administruoti LŠS infrastruktūrą ar savo patirtimi dalytis su kolegomis, o kiti gali kurti produktus – dronus ir kitokio lygio technologijas.

Iš visų komandų buvote įvertinti geriausiai. Kas lėmė sėkmę?

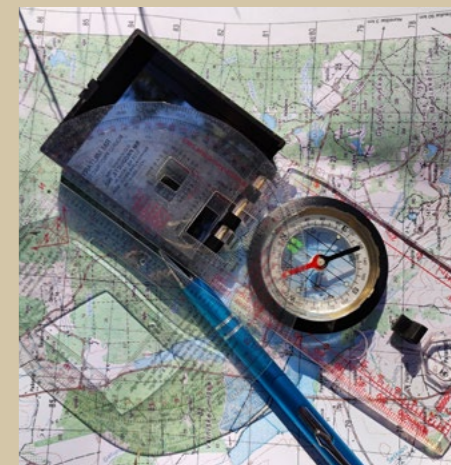
Mano nuomone, pagrindinis veiksnys buvo begalinis noras, o vėliau patikėjimas, kad mes galime būti geriausi. Greitai bendravome komandoje, kovojome už draugą, o ne ieškojome kaltų. Žinoma, turėjome ir techninį išsilavinimą, kuris suveikė labai gerai. Taip pat buvo veikiami ir praeitais metais ir, regis, tai yra geras sprendimas. Buvo daug už mus geresnių, buvo peršalimo ligų, buvo daug neplanuotų dalykų. Kai atrodydavu, kad jau čia tikrai neatlaikysime, vis kažkaip netikėtai atsikeldavome. Už tai dėkoju visai BT-8! Tėvynės labui! x

1

2

4

IŠ TAŠKO A Į TAŠKĄ B

TEKSTAS: Dovilė Pukertaitė
NUOTRAUKOS: Saulius Burškys

4

1. Visi dalyviai rado 18 punktų ir vadovaudamiesi koordinatėmis pasiekė finišą.

2. Ne visada pasirinktas maršrutas pats patogiausias – pratybų dalyviams teko įveikti ir mišką, ir pelkę, ir upelį.

3. Dvi galvos geriau nei viena.

4. Kompasas ir žemėlapis – pagrindiniai įrankiai, padedantys įveikti kelionę nežinomoje vietovėje.

Gen. Povilo Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės šauliai rugsėjo 3 dieną dalyvavo Karo topografijos pratybose, kurios vyko Kurtuvėnų regioniniame parke. Maršrutas nebuvo paprastas, nes teritoriją sudaro miškingos ir kalvotos vietovės, kurias reikėjo įveikti šauliams. Pasak pratybas organizavusio rinktinės metodininko Sauliaus Burškio, nors tokios pratybos organizuotos pirmą kartą, šauliams sekėsi tikrai neblogai. „Žinoma, buvo tokių, kurie kiek pasiilgino maršrutą ir vietoj 22 km įveikė 30 km, tačiau čia buvo svarbūs ne kilometrai, o rezultatas – pasiektas finišas“, – pasakojo Saulius Burškys.

3

Šių pratybų metu šauliai tobulino įgūdžius ir prisiminė, ką yra mokėsi anksčiau. Visi 44 dalyviai – baigę Bazinį šaulio įgūdžių kursą, jau turintys topografijos pagrindus, žinantys, kaip nustatyti koordinates, azimutą ir pan., todėl jiems šįkart reikėjo prisiminti ir žinias pritaikyti praktiškai. Gavę žemėlapi su koordinatėmis ir linuotes pratybų dalyviai turėjo pasiekti 18 taškų, o nuo taško A iki taško B eiti savo nuožiūra – pasirinktu maršrutu – kas mišku, kas pasirinko lengvesnį, bet ilgesnį kelią – aplink, kažkas prieš save išvydo ir pelkę, ir upelį. „Pratybų tikslas pasiektas su kaupu, nes visi atėjo iki paskutinio taško – pasiekė finišą, rado 18 taškų. Jei komanda būtų praleidusi bent vieną tašką – grandinė būtų sutrūktų ir finišo pasiekti būtų buvę neįmanoma“, – sakė rinktinės metodininkas S. Burškys.

Rinktinė dažnai organizuoja žygius, tačiau jie įprasti – dalyviui pateikiamas žemėlapis su konkrečiu maršrutu ir jis turi juo sekdamas eiti iki galutinio taško. Šiose pratybose sprendimus reikėjo priimti pačioms komandoms (šauliai ėjo poromis). Pasak S. Burškio, kuris maršrutą ėjo tris kartus ir skyrė dvi dienas jo analizei, poromis šauliai ėjo dėl saugumo ir dėl to, kad kompanijoje smagiau nei vienam miške, be kita ko, tai pratybos, kurių metu stengiamasi išmokyti, kad prireikus realioje situacijoje šauliai turėtų šiojių įgūdį.

„Šauliai džiaugėsi šiomis pratybomis, ėjo ir šeimomis – vyras su žmona. Išgirdau prašymų organizuoti daugiau tokių pratybų, todėl dabar planuoju yra analogiškos topografijos pratybos tik naktį. Jos bus kiek sunkesnės, bet mes mokomės ir tik sunkumai padeda tobulėti, o juos įveikus visada aplanko malonus pasididžiavimo jausmas. Matydamas dalyvių veidus po pratybų supranti, kad dirbi prasmingą darbą“, – sakė apie topografijos pratybas naktį mąstantis rinktinės metodininkas. x

GINKLŲ PRIEŽIŪRA PAGAL BREAKTHROUGH CLEAN TECHNOLOGIES

TEKSTAS IR NUOTRAUKA: Valdas Kilpys

Ne kartą rašėme apie ginklus, tačiau atėjo metas pakalbėti ir apie jų priežiūrą. Juk geras šeimininkas jį valo, prižiūri ir gal net myli. Ne veltui V. Pūtvis-Putvinskis savo įsakymuose šauliams prisakė gerbti ginklą.

Gera naujiena: UAB „Defensus“ šauliams įsteigė puikų prizą – ginklų valymo rinkinį (skaitykite iki pabaigos, sužinosite, kaip jį laimėti).

Parako degėsių šalinimas, išlėkusios kulkos metalo iškrapštymas ir, galiausiai, paties vamzdžio poliravimas yra išmanančio ir ginklų gerbiančio šaulio prievolė.

LYDERIAI GINKLŲ PRIEŽIŪROS RINKOJE

Kaip ir daugelis UAB „Defensus“ parduotuvėje esančių naudingų daiktų, Breakthrough Clean Technologies produktai yra aukščiausios kokybės. Amerikiečiai nesikuklindami savo reklamoje tvirtina, kad viskas yra gaminama tik JAV. Jokios Kinijos ar kitų Tolimųjų Rytų valstybių, kuriose nutinka įvairių dalykų ir pagaminami daiktai, kurių nesinori imti į rankas.

Vienai šeimai priklausanti ir jos valdoma ginklo valymo rinkinius gaminanti įmonė yra įsikūrusi Floridoje, Doralo mieste. Jos istorija prasidėjo 2013 metais, kai reaguodama į vis didėjančią efektyvesnio, bekvapio ir saugaus vartotojui valymo tirpiklio paklausą, Breakthrough Clean Technologies savo laboratorijose sukūrė Breakthrough Military-Grade Solvent. Jis efektyviai ir saugiai pašalina anglies sankaupas nuo šaunamųjų ginklų. Žinovai tvirtina, kad didžiausia šio produkto vertė yra ta, jog viename rinkinyje gali rasti viską, ko reikia vieno ar kito tipo ginklo valymui.

Tarkime, tolimojo šaudymo žinovai itin brangina savo ginklų vamzdžius. Visai juos poliruoja, naudoja putas ir šiaip it su mažu kūdikiu elgiasi. Amerikiečiai viską supakavo į vieną rinkinį ir štai, prašom. Nieko nebereikia atskirai pirkti ir derinti. Būtent todėl, kai kalbame apie Breakthrough Clean Technologies produkciją, tenka pripažinti, kad dėl atliktų tyrimų ir inovacijų dabar amerikiečiai siūlo ne atskirus produktus, o visapusišką ginklų priežiūros sistemą, skirtą tam, kad valyti ir prižiūrėti ginklą būtų lengviau, saugiau ir greičiau nei bet kada iki šiol.

Beje, šiemet ši įmonė tapo Allen Company korporacijos dalimi. Tai pirmąjį medžioklės, karybos ir turizmo prekių gamintoja, kuriai priklauso Allen, EZAir, Tac Six, Vanish ir Titan prekės ženklai. Įmonės įkūrėjo Ericko Navarro teigimu, ginklai bus dar švaresni ir tarnaus ilgiau.

ŽINOVŲ PATARIMAI

Ginklo valymas yra gerokai sudėtingesnis ir rimtesnis procesas, nei galima pagalvoti. Kita vertus, naudojant kokybiškus įrankius viskas darosi gerokai paprasčiau. Mes, šauliai, švediškų „irkus“ drožiame iš peties, o turintis keliasdešimties tūkstančių vertės snaiperio ginklą šaulys savo vamzdžio valymą traktuoja kaip chirurginę operaciją. Parako degėsių šalinimas, išlėkusios kulkos metalo iškrapštymas ir, galiausiai, paties vamzdžio poliravimas yra išmanančio ir ginklų gerbiančio šaulio prievolė. Gana nelengva.

Pakalbinome daugelio Lietuvos ir tarptautinių varžybų nugalėtoją, taiklaus šaudymo profesionalą šaulį Dainių Brazdžių. Paklaustas, koks yra pagrindinis ginklų savininkų paklydimas prižiūrint ginklus, šaulys susimąstė. „Ko gero, tai temperatūros skirtumo ignoravimas. Kai parsineši ginklą iš šalto oro į šilumą, jis aprasoja, visur kaupiasi kondensatas. Jį reikia pašalinti, nes ginklas pradeda greičiau rūdyti“, – sakė taiklusis šaulys.

PAPILDĖME ESMINĮ PATARIMĄ KELETU RIMTŲ PATARIMŲ:

– po kiekvienos treniruotės šaudykloje ginklo visiškai išardyti ir valyti iki nukritimo nebūtina. Pakanka valymo „virvele“ ir šepetėliu. Jei būta lauko pratybų ar kitokio judesio miškuose, laukuose ar kitose, pavadinkime, nešvariose vietose – ginklas laukia daugiau jūsų dėmesio;

– nešvarumų galima nematyti, bet tai nereiškia, kad jų ten nėra. Vamzdžio vidinis paviršius yra kaip kūdikio oda – viena smiltelė gali sukelti didelę problemą;

– kiekviena kulka, skriedama vamzdžio kanalu, pasiima mikroskopinį kiekį metalo. Jeigu vamzdis nevalomas (jame yra dulkių, smėlio ar metalo dalelių), jis dėvisi maždaug dukart greičiau;

– iš vamzdžio plastiką (imitaciniai šoviniai) ir šviną šalinti reikia kitaip nei varį;

– jei naudojate vamzdžio kanalui valyti skirtomis putomis, ginklą reikia palikti subręsti kiek pasvirusį priekin, t. y. putas ar kita chemija neturi subėgti spygnos link;

– idealiausias valymas būna tada, kai ginklas įtvirtintas stovė ir jo nereikia nuolat liesti rankomis;

– Nesvarbu, kokio gamintojo valiklius, putas ar tepalą naudojate, tačiau svarbu juos pirkti iš vieno gamintojo. Tada jie vienas su kitu dera.

KONKURSAS

Šaulių žurnalas „Trimitas“ ir žurnalo rėmėjas UAB „Defensus“ skelbia konkursą. Prizas – valymo reikmenų rinkinys iš Breakthrough Clean Technologies.

Iki 2022 metų lapkričio 1 dienos nuotrauką, aprašymą ar videoįrašą iš savo ginklo valymo patirties atsiųskite adresu redakcija@sauliusajunga.lt. Juk mes, kaip ir Vladas Putvinskis-Pūtvis prisakė, gerbiame savo ginklus, tiesa? x

5

ANDREJ'US ŠILDIAJEV'AS:

„KAS YRA KARAS? GAL KAS ŽINO? AŠ NE“

TEKSTAS: Andrej'us Šildiajev'as,
Valdas Kilpys

NUOTRAUKOS: Andrej'aus Šildiajev'o
asmeninio archyvo

„Kas yra karas?“ – savo socialinio tinklo paskyroje klausia Andrej'us Šildiajev'as, žmogus, kuris daug laiko praleidžia Ukrainoje rengdamas tenykščius karius kovai. Gyvenimas kyštelėjo puikią progą pabendrauti, tad galimybės nepraleidome. Kai kurios pokalbio mintys ir nugulė šiame straipsnyje.

1

2

1. Andrej'us sako, kad ukrainiečių specialiųjų pajėgų karių pasirašyta ir padovanota vėliava jam brangesnė už valstybinius apdovanojimus.

2. Andrej'aus pastangos stiprinti Ukrainos kariuomenę vertinamos Ukrainos karių.

NEBŪKIME NAIVUOLIAI

Kalbėdamas apie karą Andrej'us optimizmu netrykšta. Tiesą pasakius, būtų keista, jei būtų kitaip. Viena yra skaityti naujienų antraštes ir klausyti kiekvienam žinomo Arestovičiaus, visai kas kita matyti situaciją iš vidaus. „Ukrainiečiai pikti kaip velniai, – ramiai žodžius dėsto pašnekovas, – iki birželio pabaigos jiems niekas nedavė ginklų, visi tikėjosi pralaimėjimo ir ramybės, bet taip nenutiko.“ Jei Ukraina laimės, viso pasaulio valstybių santykiai keisis. Rasis nauja jėga, kuri daugeliui Vakarų Europos šalių nereikalinga. Tai verta prisiminti.

Kalba pasisuka apie mūsų organizaciją. „Nugalėti reikia mokėti“, – nedvejodamas sako šaudybos instruktorius. Šito labiausiai trūksta šauliams. Galima turėti puikią uniformą, dailias patalpas, tačiau atėjus negandai gali nutikti panašus scenarijus kaip Ukrainoje, prie Kyjivo, kur neparuosta vadinamoji „teroborona“ neteko itin daug savo karių. Pergalei reikalingas noras ir galėjimas. Tokios išvados skamba iš eksperto lūpų.

„Privalome rūpintis deramais mokymais. Kol kas to nematau. Lietuva yra nedidelė valstybė, mes neturime laiko mobilizacijai, apsiginklavimui ir t. t., todėl kiekviena minutė yra svarbi. Mes ne Ukraina, kuri turi didžiulę teritoriją ir strateginį „gylį“, – dėsto pašnekovas, kuris laikosi požiūrio, kad šauliams derėtų daugiau laiko praleisti pratybose, o ne stoviniuojant rikiuotėse įvairių švenčių proga.

KARAS PAŠAUKĖ

Paklaustas apie savo kelią į Ukrainą, Andrej'us papasakojo, kad viena iš jo veiklos sričių susijusi su Lietuvos praktinio šaudymo sporto federacija (LPŠSF), kuri yra Tarptautinės praktinio šaudymo sporto konfederacijos (IPSC) narė. Būtent todėl nemažai ukrainiečių buvo pažįstami gerokai anksčiau, o prasidėjus karui ginklų puikiai įvaldę piliečiai dėjos prie karių apmokymų ir pakvietė pašnekovą atvykti.

„Draugas atidavė visureigi, prikrovėme liemenių, dar kitų reikalingų daiktų ir išvykome į kovojančią šalį, kur pradėjome „dirbti“ su viena iš „teroboronos“ brigadų. Drauge su Karoliu Labanasku tris savaites „arėme“ po 11 valandų per parą. Mokėme individualaus elgesio su ginklu, judėjimo, paskui perėjome į kuopos rengimo lygmenį. Įspūdžiai nekokie...“ – atviravo Andrej'us.

Lvive buvo ir daugiau instruktorių. Sigitas Maliauskas daug prisidėjo ir dar dabar prisideda rengdamas karius. Pasak pašnekovo, parengti civilius, kurie niekada

„Banaliai kalbant, karas yra juodas darbas su purvu, krauju ir prakaitu. Karas kiekvieno žmogaus yra savas. Vienas karas yra pėstininko, kitas – gydytojo, trečias – vairuotojo, ketvirtas – štabo karininko. Dar yra civiliai, kurių yra savas karas.“

ANDREJ'US ŠILDIAJEV'AS

nelaikė ginklo rankose, yra sunkus darbas. Po trijų savaičių sunkaus darbo baigiamas individualus karių parengimas. Paklaustas, ar pakanka laiko pasirengimui, Andrej'us neslepia: mes atliekame gal tik kokius 7 proc. iš 100. Džiugina tik tai, kad visai neblogai pavyksta parengti būrių ir skyrių vadus.

„Periodiškai susisiekiu su kovojančiais kariais. Štai neseniai gavau žinią, kad beveik 50 mano mokytų karių išvyko į Jungtinę Karalystę tobulintis. Jie atvirai sako, kad nieko naujo neišmoko, tik daugiau pašaudyti davė. Tai glosto širdį“, – džiaugėsi pašnekovas.

BATALIONO GIMDYMAS

Taip susiklostė, kad teko vėl grįžti į Kyjivą ir padėti kurti naują batalioną. „Praktiškai dalyvavau dviejų batalionų gimdymo procese“, – juokauja Andrej'us. Pradžioje buvo trys dalykai: bataliono vadas, du lietuviai ir foresteris (automobilis „Subaru Forester“ – aut. past.), kuris atstodavo dar ir štabą. Drauge su Mindaugu Jurkumi nelengvą darbą įveikėme.

Rūpintis reikėjo viskuo: mokymu, apgyvendinimu, net maistu. Lietuvis instruktorius tapo neformaliu vado pavaduotoju ir puikiai susitvarkė su užduotimi. Tik vėliau, atsiradus daugiau personalo, kuriuo buvo galima pasitikėti, Andrej'us pradėjo atiduoti atskiras atsakomybės sritis vietos kariams.

Nors tiesioginiuose koviniuose veiksmuose nedalyvauta, Andrej'us pasakojo, kad žvalgybinėse misijose teko būti.

„Kai rusai atsitraukinėjo, mes buvome Irpenėje. Kol nepamatai savo akimis tų baisių, negali suvokti, kas tai yra. Nors buvome ginkluoti automatais ir kulkosvaidžiais, baimės nestigo“, – sakė pašnekovas.

„Sunkiausia žmonėms pasakyti, kad jie yra „faršas“. Jei išgyvensi pirmąjį mūšį, tikėtina, gyvensi ir toliau. Svarbu peržengti tam tikrą ribą. Nors sunku fiziškai, ne mažiau kenti ir morališkai. Bet juk kažkas turi tai daryti“, – samprotavo vėl į Ukrainą besiruošiantis instruktorius. Paklaustas apie priežastis, verčiančias jį vykti padėti kaimyninei šaliai, Andrej'us nevynioja žodžių į vatą: „Nuo mano namo iki Baltarusijos sienos – tik apie 30 km. Aš nenoriu Rusijos vėliavos ant Gedimino kalno. Tenai vykstu ginti savo namų.“

KAS YRA KARAS?

A. Šildiajev'as svarsto: „Banaliai kalbant, karas yra juodas darbas su purvu, krauju ir prakaitu. Karas kiekvieno žmogaus yra savas. Vienas karas yra pėstininko, kitas – gydytojo, trečias – vairuotojo, ketvirtas – štabo karininko. Dar yra civiliai, kurių yra savas karas.“

Niekas negali aprėpti viso karo. Kiekvienas jį mato savo akimis ir jaučia sava širdimi, bet visi žmonės kartu yra viename, tame pačiame kare. Viskas, kas jungia kare dalyvaujančius žmones, – tai noras laimėti, likti gyvam ir sveikam. Priešas irgi yra šiame kare.

O dar yra žmonės, kurie laukia. Tikisi, kad viskas tiesiog bus gerai. Kas yra karas? Gal kas žino? Aš ne.“ x

SAVANORYSTĖ KAIP SAVĖS REALIZAVIMO FORMA

TEKSTAS: Dovilė Pukertaitė

NUOTRAUKA: Jolantos Varanavičienės
asmeninio archyvo

1. Jolanta Varanavičienė prie visuomenės veikėjo, rašytojo, kunigo Juozo Tumo-Vaižganto paminklo Kaune.

Kalbėdami apie Šaulių sąjungą visuomet iš pradžių pabrėžiame, kad tai savanoriška, valstybės remiama sukurta visuomeninė organizacija. Šauliai savo noru savo laisvą laiką skiria šaulystei, kad mūsų Tėvynė būtų saugi ir stipri. Apie savanorystės reikšmę kalbamės su Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės šaule Jolanta Varanavičiene, kuriai šaulių puoselėjama savanorystės samprata ne svetima, o išmėgintos savanorystės formos artimos ir mielos širdžiai. Šaulių sąjungą „atradusi“ 2014 metais po Krymo aneksijos, Jolanta iš karto kėlė klausimą, kaip realiai būtų galima prisidėti prie krašto gynybos, jei ateitų „X diena“. Šaulių sąjunga jai pasirodė tinkamiausia ir prasmingiausia organizacija, tačiau prireikė dar kelerių metų, kad tas noras subręstų ir svajonė išsipildytų.

Jei mokate valdyti laiką ir dėti prioritetus, itin didelis užimtumas nėra priežastis atsisakyti savanorystės. Norint galima suderinti viską. Svarbu jausti prasmę.

Esate aktyvi moteris, papasakokite trumpai apie savo veiklas, darbus, pomėgius.

Dirbu Kauno lopšelio-darželio „Žilvitis“ direktore, esu Lietuvos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojų asociacijos įkūrėja ir vadovė, dalyvauju Bendrojo ugdymo tarybos veikloje. Be to, dar koordinuoju tarptautinius projektus ir dirbu mokytojų kvalifikacijos tobulinimo fonde, organizuoju mokymus Europos šalių mokytojams Baltijos šalyse, Islandijoje. O kur dar skaitymas, kelionės, sodyba ir kvepalų kolekcionavimas – mano mėgstami hobiai, kurie reikalauja laiko. Mano nuostabios dukros jau užaugusios, todėl galiu sau leisti nepriklausyti nuo šeimos. Toks mano užimtumas reikalauja susidėti prioritetus, mokėti valdyti laiką. Labai dažnai mano diena būna sustyguota minutėmis.

Be šauliškos veiklos, ką gyvenime esate dariusi tiesiog iš idėjos?

Mano visas darbas iš idėjos – pradėjau dirbti ikimokyklinio ugdymo mokytoja tuomet, kai atlyginimai buvo elgetiški, dirbome iš idėjos. Šiek tiek juokauju, bet daug teisybės tame yra. Na, o darbas Bendrojo ugdymo taryboje, ikimokyklinio ugdymo asociacijos kūrimas ir vadovavimas jai – taip pat savotiška savanorystė. Jauti prasmę ir dirbi. Gyvenimas atlygina už savanorystę kitais būdais. Visuomet atlygina.

Kaip manote, kodėl žmonės renkasi savanorystę?

Žmonės renkasi savanorystę dėl to, kad ta veikla jiems prasminga. Jie žino, kodėl dirba, kodėl aukoja savo laiką. Savanorystės užtaisas, vadinamasis „trigeris“ yra ribinėse situacijose, kai atsitinka tai, kai nebegali būti abejingas. Pažiūrėkite, kaip karas Ukrainoje paskatino žmones savanoriauti.

Dėl kokių priežasčių Jūs ateinate padėti?

Matau prasmę. Kita svarbi priežastis yra savirealizacija, o ypač prasminga savirealizacija.

Gal galima sakyti, kad savanorystė yra savotiška savęs realizavimo forma?

Pradėjusi šaulišką veiklą susitikau ir susipažinau su daugeliu įdomių žmonių, išmokau naudingų dalykų. Niekada nemąstau, kaip aš realizuoju save kaip asmenybę – tiesiog žinau, kad šauliavimu prisidedu prie Lietuvos saugumo. Šis interviu verčia mane pagalvoti, kur buvo

tokio noro pasitarnauti Tėvynei pradžia. Manau, kad tai atėjo nuo Sausio 13-osios nakties, kai kartu su savo mama ir sese stovėjome prie Seimo. Tuomet atėjo toks grynas ir aiškus suvokimas, kad mirti už Tėvynę yra labai lengva. Tą naktį iš ten stovinčiųjų niekas nebūtų pasitraukęs. Mama pražilo per naktį, bijodama dėl mūsų. Mes jau žinojome, kas įvyko prie Bokšto, tačiau nė sekundei nepagalvojome apie pasitraukimą. Galbūt mano savanoriavimas ir noras duoti Tėvynei savo gebėjimus ir laiką yra būtent iš tos ypatingos nakties.

Šaulystė atskleidžia plačius savanorystės laukus. Kur Jūs esate save išbandžiusi?

Esu Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės komunikacijos būrio narė, padėdau organizuojant veiklas, šiek tiek – administraciniuose reikaluose. Prasmingiausiai save realizavau pandemijos metu – karštojoje linijoje, budėjimuose.

Ar nebūna gaila laiko, skirto savanoriškai veiklai?

Pats žmogus pasirenka, kam skirti laiko, o kam ne. Praleisto laiko negaila, tik aš visuomet labai atsirenu, kur dalyvauti prasminga, o kur ne.

Ką žmogus, ateidamas savanoriauti, užsirašydama į organizaciją, kurios veiklos pamatas – savanoriška veikla, turėtų žinoti? Apie ką pagalvoti? Ką apsvarstyti priimant tokį sprendimą?

Svarbiausia yra suvokti, kad duodamas gauni. Kiek duosi vienai ar kitai savanoriškai veiklai, tiek gausi atgal. Kiti tai vadina karma. Patarimas norintiesiems savanoriauti – investuokite savo laiką, gebėjimus, tuomet pajusite savo veiklos prasmę. Dabar yra labai daug ir įvairių savanorystės būdų, formų – susiraskite tinkamą. Tokią, kurioje savanoriaudami save realizuotumėte. Esate itin užsiėmęs? Jei mokate valdyti laiką ir dėti prioritetus, itin didelis užimtumas nėra priežastis atsisakyti savanorystės. Norint galima suderinti viską. Svarbu jausti prasmę.

Kokios savybės yra reikalingos savanoriui?

Visų pirma – motyvacija ir noras duoti, o ne imti ir siekis tobulėti. Nes savanoriavimas turtina savanoriaujantį. Ne materialiai, bet dvasiškai, vidumi. O kitos savybės priklauso nuo savanoriavimo formų. Savanoriavimas Šaulių sąjungoje yra prasmingas ir labai įdomus. x

KĄ TURI MOKĖTI, KAD IŠGYVENTUM PATEKĘS Į EKSTREMALIAJĄ SITUACIJĄ?

Vedant paskaitas tenka susidurti su asmenimis, kurie prisiziūrėję „Youtube“ vaizdelių apie išgyvenimą jaučiasi dideliais ekspertais. Tačiau esame įsitikinę, kad norėdamas tapti išgyvenimo specialistu arba bent jau peržengti vaizdelių mėgėjo lygį turi daug dirbti šioje srityje. Ilgametė praktika suformuos įgūdį ir padės atrasti įvairius niansus. Turėdamas žinių ir įgūdžių galėsi improvizuoti. Mūsų dažnai klausia, kokius įgūdžius turėčiau lavinti, kad išgyvenčiau? Svarbu lavinti ne tik įgūdžius, bet ir įpročius. Taigi aprakime esminius momentus, kuriuos derėtų lavinti ir ugdyti, kad patekęs į ekstremalią situaciją turėtum daugiau galimybių išlikti. Šių įgūdžių įvaldymas padės tau išlikti gyvam pakankamai ilgai, kad išsigelbėtum ar būtum išgelbėtas.

1. RAMYBĖ

Patekęs į bet kokią ekstremalią situaciją svarbu mokėti išlikti ramiam. Tai padės blaiviai vertinti situaciją ir jos nepabloginti, nes panikuojantis žmogus nemąsto. Baimė yra natūralus dalykas ir turbūt nėra pasaulyje žmogaus, kuris ko nors nebijotų. Drąsus ne tas, kuris nieko nebijo, bet tas, kuris pažaboja savo baimę. Suvaldžius baimę, lengviau nepasiduoti panikai. Pirmomis ekstremalios situacijos akimirkomis ar net valandomis panika yra pavojingiausias priešas, galintis tave paklaidinti ar pražudyti.

2. MOKĖK PASIDARYTI LAIKINĄ BŪSTĄ

Labai lengva gyventi ekstremaliomis sąlygomis, kai turi palapinę arba palapinsiaustę, tačiau turi mokėti pasidaryti laikiną prieglobstį iš to, ką motulė gamta duoda, ir iš kitų, po ranka turimų resursų. Tiesiog užuovėjos ar pastogės gali nepakakti, reikia mokėti pasistatyti būstą, kuris turėtų stogą, sienas, gultą ir net šildymą. Toks įgūdis padės nesušalti žiemos metu arba komfortabiliai išsimiegoti ir sušilti lietingu sezonu.

3. MOKĖK RASTI VANDENS

Ne, gebėjimas naudotis virgule nėra tas įgūdis, kuris šiuo atveju tau padės, čia kalbame apie realias žinias, kaip gali rasti vandens, net jei greta nėra atviro vandens telkinio. Be vandens resursų ištempsi iki trijų dienų ir vieną kartą užsimerksi, o atsimerkęs pamatysi vyruką su barzda ir raktais, sakantį: „Aš šventasis Petras, sveikas atvykęs į Dangaus karalystę.“

4. MOKĖK ĮKURTI UGNĮ

Gebėjimas įkurti ugnį neturint degtukų, žiebtuvėlio ar skeltuvo yra be galo svarbus praktiškai bet kurioje ilgiau užtrukusioje ekstremalioje situacijoje. Žiemos metu gebėjimas įdegti ugnį parankinėmis priemonėmis yra gyvybiškai svarbus. Keliaudamas gali patekti į tokią situaciją, kai neturėsi nieko, tačiau turėsi kovoti su šalčiu dėl savo gyvybės. Tuomet gailėsiesi, jei nemokėsi, kaip sukurti ugnį iš to, ką rasi aplinkoje.

5. GEBĖK NAVIGUOTI

Labai svarbu mokėti naudotis kompasu, gebėti nustatyti pasaulio kryptis pagal gamtinius objektus. Prieš kiekvieną išvyką turėtum gerai išsinagrinėti žemėlapi, t. y. žinoti, kokie objektai yra aplink tavo maršrutą. Pametęs kompasą ir žemėlapi, gebėdamas susirasti šiaurę, galėsi susiorientuoti, rasti kryptį civilizacijos link.

6. LAVINK ŽVEJYBOS IR MEDŽIOKLĖS ĮGŪDŽIUS

Patekęs į ekstremalią situaciją vien augalais nepramisi, tad reikės gebėti pasigauti rimtesnį grobį. Žvejyba yra lengvesnis būdas pramisti nei medžioklė, tačiau ne visur rasi vandens telkinį, tad medžiojimas ar spąstų spendimas gali būti vienintelis būdas, kad gautum baltymų ir riebalų, taip reikalingų mūsų organizmui.

7. MOKĖK PASIGAMINTI ĮRANKIUS IR GINKLUS

Gebėjimas pasigaminti buitinius įrankius ir ginklus gali praversti medžiojant ir siekiant susikurti bent minimalų komfortą patekus į ekstremalią situaciją. Toks gebėjimas pravers ir patekus į nelaisvę, ir bandant apsiginti nuo plėšikų ar gyvūnų. Tiek vienu, tiek kitu atveju tavo tikslas – išgyventi.

8. ŽINOK TARPTAUTINIUS PAVOJAUS SIGNALUS

Žinodamas tarptautinių pavojaus signalų kalbą, padidinsi savo galimybes išgyventi. Tūlam lietuviui galbūt jie praverčia rečiau, tačiau keliaujantiems į atokiaus pasaulio vietas jie gali būti gyvybiškai svarbūs. Apie šiuos signalus rašėme ankstesniuose „Trimito“ numeriuose, tad tau tereikia pavartyti žurnalus.

9. MOKĖK FILTRUOTI IR STERILIZUOTI VANDENĮ

Didžioji vandens dalis gamtoje yra netinkama gerti, todėl reikia mokėti jį padaryti saugų. Nieko nėra blogiau, kai siekiant išgyventi tave numarina per nešvarų vandenį pasigauta dizenterija. Keli būdai, kuriais galėsi vandenį padaryti švarų, gali išgelbėti tavo gyvybę.

10. PRATINKIS NIEKO NEIŠMESTI

Išlikimo atveju bet kokia šiukšlė, kurią turi, gali tapti neįkainojamu resursu. Pavyzdžiui, turėdamas folijos, likusios nuo šokolado, gali pasidaryti indą uogoms rinkti. Turėdamas didesnį kiekį gali papildomai apšiltinti būstą, pasidaryti galvos apdangalą ar siųsti šviesos signalus praskrendančiam lėktuvui. Šiukšlių kaip resursų panaudojimo galimybės iš esmės apsiriboja pačios šiukšlės pobūdžiu ir tavo fantazija. »

8

TEKSTAS IR NUOTRAUKA:
Gabrielius E. Klimenka,
Eduardas Klimenka
#Išgyvenimo_akademija_KlimEndka

1. Mokėti įkurti ugnį – svarbus įgūdis, padėsiantis išgyventi ekstremalioje situacijoje.

Lietuvoje auga per šimtas valgomų grybų rūšių: kiek tu jų pažįsti ir nedvejodamas rinktum bei valgytum?

11. VISADA TURĖK PAPILDOMĄ PORĄ KOJINIŲ

Sausos kojinės sumažina bėdas, atitolina ligas ir saugo kojas nuo nutrynimo. Iš švairių kojinių gali pasidaryti filtrą vandeniui, panaudoti vietoj pirštinių ar maišelio, galų gale į ją įdėjus akmenį išeis visai neblogo savignyos priemonė.

12. PRATINKIS LAIKINĄ BŪSTĄ STATYTI TINKAMAI

Kai esi pavargęs ir išsekęs, o galva nebedirba, organizmas daro tai, ką yra įpratęs, tad kiekvienos išskylos metu, kai statai palapinę ar kitą būstą miegui, pratinkis pasiruošti maksimaliai: pasidaryk paklotą iš šakų, jei reikia – pakylą, rinkis kuo idealesnę vietą ir t. t. Tai negarantuos tavo išsigelbėjimo, tačiau šis įprotis ekstremalioje situacijoje tausos tavo jėgas ir energiją, nes galėsi komfortabiliai ilsėtis ir mažiau gaišti laiko eksperimentuodamas bei galvodamas, ką dabar daryti? Beje pastarasis patarimas, ugdytis įpročius, tinka ir visoms kitoms čia išvardytoms sritims.

13. PAŽINK VALGOMUS AUGALUS

Kai kalbame apie valgomus augalus, paprastai kursų dalyviai puikiai pažįsta tai, ką randa parduotuvėse, tačiau visiškai nepažįsta to, kas valgomo auga miške. Paprastai apsiribojama viena kita uoga, keliomis grybų rūšimis, riešutais ir zuikio kopūstais. To nepakanka, kad išgyventum. Mes jau atitrūkę nuo gamtos ir nebepažįstame jos teikiamų resursų, todėl eilinis miestietis geba atskirti kokias tris valgomų grybų rūšis, grybautojas – kokią dešimtį, supergrybautojas dvigubai daugiau, tačiau pastarųjų labai reta. Lietuvoje auga per šimtas valgomų grybų rūšių: kiek tu jų pažįsti ir nedvejodamas rinktum bei valgytum?

14. MOKĖK SU(SI)TEIKTI PIRMĄJĄ MEDICININĘ PAGALBĄ

Pagal statistiką kas penktam žmogui prisireikia pirmosios medicinos pagalbos. Ją nedvejodami moka atlikti vienas iš šimto. Supranti, kaip mes visi rizikuojame? Toli eiti nereikia, pavyzdžiui, namie slystelėjo peilis, prasidėjo masyvus kraujavimas, turi minutę, ką darysi? Na gerai, tu šaulys, tad greičiausiai žinai, ką reikia daryti, tačiau ar žino tavo artimieji? Jei žino, ar moka? Stresas – baisus dalykas, nes jei tik žino, bet neturi išlavinto įgūdžio, greičiausiai šių žinių taip ir nepanaudos. Svarbu mokėti suteikti pirmąją medicinos pagalbą ir sau, ir kitam.

15. PRATINKIS LAIKYTI HIGIENOS

Turistiniuose žygiuose įprasta nesiprausti, nevalyti dantų ir pan. Juk keliauju vienai dienai, tad kam to reikia. Tačiau higienos laikytis privalome. Laikomės tokios pat kaip namuose. Na gerai, miške į dušą gal neprivaikščiosi, bet praustis ir valyti dantis vis tiek reikia. Kodėl tai svarbu? Ekstremalioje situacijoje higieninės procedūros leis nepasigauti kokios nors infekcijos ir kurs rutiną. Pirmoji priežastis leis išlaikyti fizinę sveikatą, antroji – psichologinę, nes rutina teikia psichologinį stabilumą ir kelia motyvaciją.

16. MOKĖK RIŠTI MAZGUS

Eilinis pilietis paprastai moka surišti tris–penkis mazgus, iš kurių pusę riša neteisingai, tad išeina, liaudiškai variantai, šūd mazgis, t. y. iš esmės niekam netinkamas mazgas. Kasdieniam gyvenime visiškai pakanka mokėti surišti bent penkis mazgus; ekstremalioje situacijoje jų gali prisireikti kelis kartus daugiau. Svarbu, kad mokėtum mazgų rišimo būdų kuo įvairesnių. Kokia nauda, jei moki dešimčia skirtingų būdų surišti dvi virves, tačiau nemoki kitokių mazgų? Mazgai gali būti panaudoti bet kam: nuo batų užsirišimo ir daiktų pakabinimo iki būsto statybos ir persikėlimo per upę ar lipimo į kalnus.

17. TURĖK KULINARINIŲ ĮGŪDŽIŲ

Maisto gamyba yra atskira meno rūšis. Nepaisant to, kai sakoma, kad ir ką bevirtų studentas, vis tiek išeis koldūnai, čia nepakanka, kad moki išsivirti kiaušinį ar dešreles bei susitepti sumuštinį. Turi mokėti išsivirti ar išsikepti mėsą jos nesudegindamas, neskanų maistą padaryti skanų ir pan. Skanus ir maistingas maistas kelia motyvaciją ir suteikia jėgų toliau kautis dėl savo gyvybės.

18. VISADA TURĖK ATSARGINĮ KOMPLEKTĄ

Jei skaitei Douglaso Adamso knygą „Keliautojo autostopu gidas po galaktiką“, žinai, kad ten avarinis komplektas buvo nusakomas dviem žodžiais: „Turėk rankšluostį.“ Mūsų rekomenduojamas komplektas kiek didesnis. Žodžiu, ugdykis įprotį visur nešiotis avarinį išgyvenimo komplektą ir pirmosios pagalbos vaistinėle. Duok Dieve, kad jų niekada neprisirinktų, o jei pririnktų, kad nebūtum jų pamiršęs. Šiais laikais į šį komplektą turėtų įeiti ir kaukės bei dezinfekcinis skystis rankoms. Taip pat svarbu turėti palapinsiaustę, šiek tiek virvės, žibintuvėlį bei išorinę bateriją.

19. VISADA TURĖK PEILĮ

Turbūt girdėjai posakį: „Turėdamas peilį išgyvensi bet kur.“ Tame yra dalis tiesos, nes tai pats svarbiausias išlikimo įrankis. Dar geriau turėti daugiafunkciją įrankį, kuriame yra papildomi įrankiai: replės, yla, pjūkliukas ir t. t. Iš asmeninės patirties galime pasakyti, kad nereikia net ekstremalesnės situacijos, turint peilį, kasdienybė gerokai palengvėja.

20. VISUR VAIKŠČIOK SU KUPRINE

Čia svarbus įprotis, palengvinantis gyvenimą, nes kurpinėje gali viską patogiai susidėti. Kuprinės turėjimas leis visuomet nešiotis tai, kas gali būti svarbu, jei patektum į ekstremalią situaciją.

21. PAŽINK SAVO ELEKTRONINIUS PRIETAISUS

Svarbu žinoti, ką geba tavo išmanusis telefonas ir laikrodis. Dabartiniai prietaisai turi begalę funkcijų, galinčių pagelbėti išsikviečiant pagalbą [net jei netekai sąmonės], turi krūvą programėlių, galinčių padėti pasiklydus. Čia svarbus momentas: reikia žinoti, kaip programėlės tiksliai veikia, ir mokėti jomis pasinaudoti. Taip pat svarbu žinoti savo prietaisų galimybes: kiek laiko baterija, ar veiks, jei įkris į vandenį, ir pan.

22. TURĖK ĮPROTĮ VISKĄ DĒTI TEN, KUR REIKIA

Įprotis susidėti nešiojamą inventorių į konkrečias vietas gali labai pagelbėti ekstremalioje situacijoje, ypač tada, kai gyvybės ir mirties klausimas yra minučių ar net sekundžių reikalas. Žinojimas, kurioje kišenėje ar kurpinės dalyje yra įdėtas, pavyzdžiui, turniketas arba peilis, gali išgelbėti tavo arba draugo gyvybę. Pasitreniruok greitai išsitraukti reikiamus daiktus. Įpratus nerekomenduojama keisti inventoriaus vietos, nes stresinėje situacijoje raumenys dirbs kaip įpratę, tad pats nustebsi, kai vietoj turniketo išsitrauksi vandens buteliuką arba panaudotą nosinę.

23. MOKĖK PLAUKTI

Miesto žmonės vis rečiau moka plaukti. Ir čia nekalbame apie gebėjimą kurį laiką išsilaikyti vandens paviršiuje. Turi mokėti plaukti, plaukti su daiktais, plaukti gelbėdamas skęstantįjį, plaukti didelius atstumus. Tai svarbūs įgūdžiai.

24. PRATINKIS TINKAMAI NAUDOTIS PEILIU IR KIRVIU

Apie peilio ir kirvio saugų naudojimą jau rašėme anksčiau, tad čia priminsime tik esminius punktus: nepjauk į save, kapok taip, kad nuslydęs kirvis tavęs nesužeistų, mūvėk pirštines. Saugi elgsena čia svarbiausia, nes išlikimo atveju gresia mirtis, o stovyklavimo, geriausiu atveju, – sugadintas savaitgalis, kurį gali tekti praleisti ligoninėje.

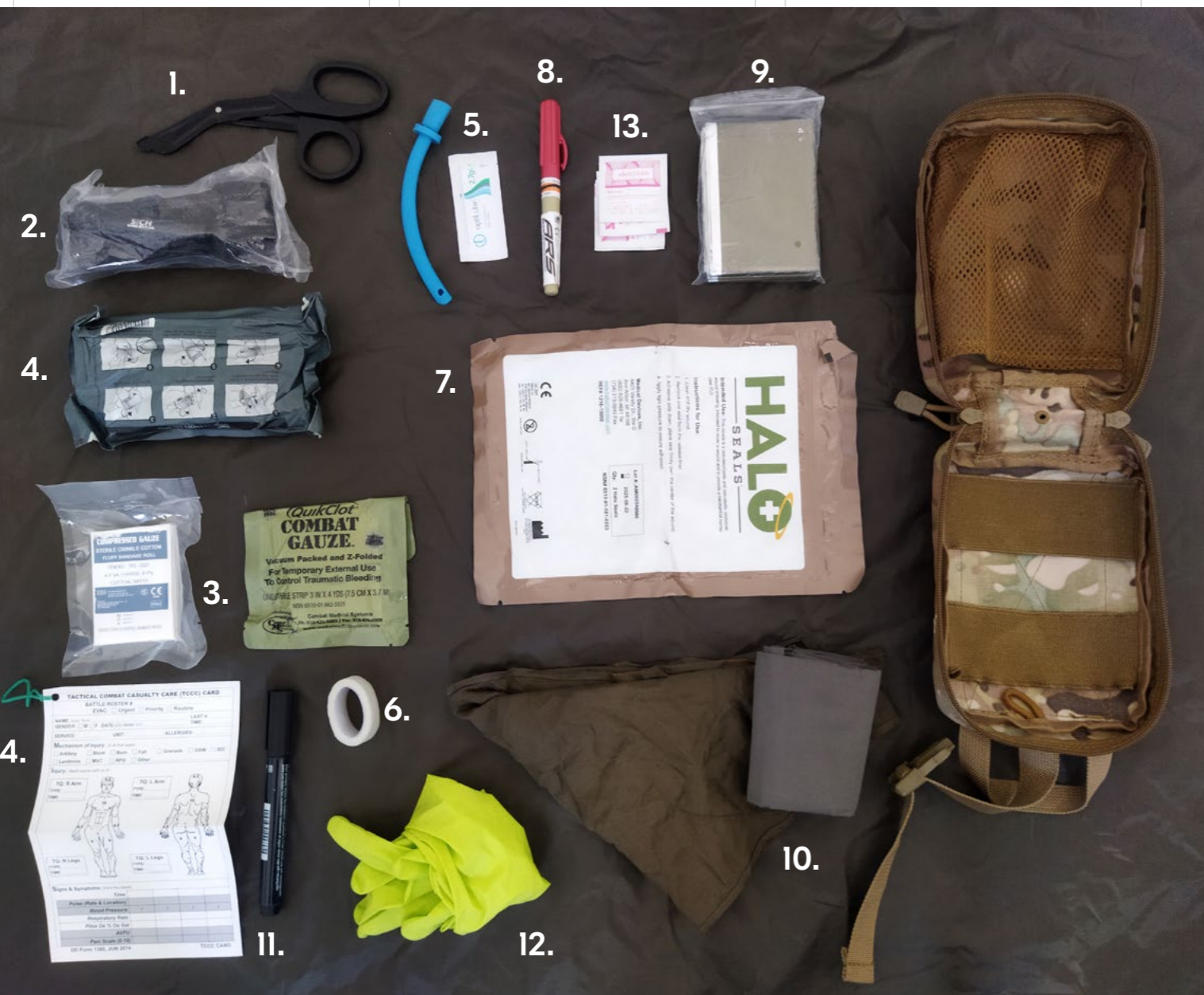
25. UŽSISEK KIŠENES

Turbūt vilkėdami uniformą jau įpratote ką nors išsiėmę iškart užsisiegti kišenes. Tai naudingas įprotis (ne be reikalo įtrauktas į uniformos dėvėjimo taisyklių aprašą), ir ne todėl, kad taip rūbai atrodo tvarkingiau, užsegta kišenė apsaugo nuo daiktų pametimo. Įsivaizduok, įsidėjai peiliuką į kišenę, staiga jo prisireikė, o jis guli kažkur miško glūdumoje; bėgdamas iš nelaisvės nugvelbei kokius nors taktiškai svarbius dokumentus, bet pamiršai užsegti kišenę ir žiū jau su dokumento turiniu pažindinasi lapės, kiškiai arba varlės.

Kaip turbūt ir supranti, šis sąrašas nėra baigtinis, tačiau jei esi naujokas, dabar žinai kryptį, kur link sukti savo įgūdžių ir įpročių lavinimą. Liaudies išmintis teigia: ką išmoksi, ant pečių nenešiosi, tad linkime išmokti, bet kad to niekada neprisiriektų ekstremalioje situacijoje. Tegul visos nelaimės tave aplenkia, o visos kelionės būna smagus nuotykis. x

Įprotis susidėti nešiojamą inventorių į konkrečias vietas gali labai pagelbėti ekstremalioje situacijoje, ypač tada, kai gyvybės ir mirties klausimas yra minučių ar net sekundžių reikalas.

INDIVIDUALUS PIRMOSIOS PAGALBOS RINKINYS (IFAK)

TEKSTAS IR NUOTRAUKA:
Žilvinas Neliubšys

1. Tokios komplektacijos IFAK krepšį rekomenduojama turėti kiekvienam šauliui.

Individualus pirmosios pagalbos rinkinys (angl. Individual First Aid Kit, IFAK) – asmeninė pirmosios pagalbos (traumų) vaistinė, kurią sudaro priemonės, skirtos potencialiai mirtiniams sužeidimams sutvarkyti kaip galima greičiau. Vaistinė naudojama teikiant pagalbą išskirtinai jos turėtoji, todėl ją privalo turėti kiekvienas šaulys.

IFAK KREPŠELIO SUDĖTIS		<p>IFAK turinys yra standartinis visiems, dalyvaujantiems taktiniuose veiksmuose. Priemonės sudedamos tam skirtame krepšelyje, kuris tvirtinamas prie ekipuotės taip, kad būtų lengvai pasiekiamas ir atsegamas. Krepšelis turi būti aiškiai pažymėtas, kad jį kuo skubiau rastų pagalbą teikiantis asmuo.</p> <p>Vaistinė turinys – tik pirmos būtinybės, pirmo pasirinkimo priemonės. Kitas pagalbines priemones, asmeninius vaistus ir kt. patogiau susidėti į kuprinę.</p> <p>PAPILDOMOS MEDICININĖS PRIEMONĖS KUPRINĖJE AR KITUOSE EKIPUOTĖS KREPŠELIUOSE, BET NE IFAK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Turniketas – 3 vnt. 2. „Duct tape“ tipo lipni juosta – 1 rit. 3. Akies apsauginis dangtelis – 1 vnt. 4. Įtvarei galūnių imobilizacijai (pvz., SAM splint) – 1 vnt. 5. Nudėgimų tvarščiai – 2 vnt. 6. Papildomos trikampės skarelės – 3 vnt. 7. Tvarsliavos atsargos (platūs bintai, elastiniai tvarščiai, pleistrai) – protingas kiekis. 8. Maistinės plėvelės nedidelis ritinėlis (tinka pridengti nudėgimams, didelėms žaizdoms, išvirtusiems vidaus organams) – 1 vnt. 9. Žiogeliai (didesni) – 2 vnt. 10. Priešuždegiminių, antibakterinių vaistų, taip pat vaistų skausmui, viduriavimui, apsinuodijimui gydyti atsargos. x
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Traumų žirkklės – 1 vnt. 	
Masyviam kraujavimui stabdyti	<ol style="list-style-type: none"> 2. Turniketas – 1 vnt. 3. Tamponavimo tvarstis – 2 vnt. 4. Spaudžiamasis tvarstis (Israeli bandage tipo. 6 colių) – 1 vnt. 	
Kvėpavimo takams atverti	<ol style="list-style-type: none"> 5. Nazofaringinis vamzdelis su lubrikantu – 1 vnt. 6. Vyniojamas ir plėšomas pleistras – 1 rit. 	
Kvėpavimo veiklai užtikrinti	<ol style="list-style-type: none"> 7. Okliuzinis krūtinės ląstos tvarstis (Chest-Seal) – 2 vnt. 8. Dekompresinė adata – 1 vnt. 	
Hipotermijos prevencijai	<ol style="list-style-type: none"> 9. Plėvelė hipotermijos prevencijai – 1 vnt. 	
Kitos priemonės	<ol style="list-style-type: none"> 10. Trikampė medžiaginė skarelė – 2 vnt. 11. Nenuplaunamas žymeklis – 1 vnt. 12. Nesterilios vienkartinės pirštinės – 2 vnt. 13. Alkoholinės antiseptinės servetėlės – 4 vnt. 14. Sužeistojo kortelė (TCCC card/DD form 1380) – su užpildyta asmenine informacija – 1 vnt. 	
Vaistų rinkinys	<ol style="list-style-type: none"> 15. Paracetamolis, 500 mg x 2 tabletės 16. Meloksikamas, 15 mg x 1 tabletė 17. Moksifloksacinas, 400 mg x 1 tabletė 	

PILIE TINIO (NE)PAKLUSNUMO DEVIACIJOS IR PAVOJAI

10

TEKSTAS IR NUOTRAUKA:
Valdas Kilpys

1. Kartais kliūčiai įveikti reikalinga pirmyn stumianti agresija.

Viešojoje erdvėje tarpstančios pilietinio pasipriešinimo sampratos neretai kelia nusistebėjimą. Regis, nesuvokiamas esminis skirtumas: reikia būti pasirengus gintis, o ne vaidinti, kad gynyba įmanoma. Tai iš esmės skirtingi dalykai, kurių nesupranta dažnas, kalbantis apie ginklus ir ginkluotę, bet ne apie žmones, kurie ją turės panaudoti. O juk nuo jų viskas ir prasideda ir baigiasi...

1

Neretai agresija, ksenofobija, neapykanta kitokiam užvaldydavo visas tautas. Keisčiausia, kad su kiekvienu amžiumi agresijos ir jos pasekmių pasireiškimo būdai darosi vis įmantresni, masiškesni ir baisesni.

LENK MEDĮ, KOL JAUNAS

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 139 str. 1 d. įtvirtinta nuostata tvirtina, kad kiekvieno Lietuvos piliečio teisė ir pareiga – ginti Lietuvos valstybę. Kitaip tariant, piliečiai turi pareigą ginti savo kraštą, jo sienas lygiai taip pat, kaip ir mokėti mokesčius. Tai bazinė, pamatinė nuostata, kuria įtvirtinama pilietiškumo esmė. Šauliškumo idėjos taip pat kyla būtent iš čia.

Ir jeigu pradėtume svarstyti, kada ir kaip dera ugdyti patriotizmą (jei sutinkama, kad jį apskritai dera ugdyti), išvada peršasi paprasta – pagrindinės žinios išmokstamos dar mokyklose. Daugybės lentelė, geografija, žinios apie žmogų ir t. t. gaunamos sėdint mokyklos suole ir tik nedaugelis paskui jas tobulina gyvendami suaugusiojo gyvenimą. Panašiai nutinka ir dėl patriotizmo.

Būtina įsisąmoninti, kad pilietiškumo ir patriotiškumo ugdytas turi prasidėti nuo jaunų dienų, kai gaunamos pagrindinės žinios apie supantį pasaulį. Džiugu ir teisinga, kad mūsų organizacija ėmėsi tai daryti mokyklose. Po truputį, bet į priekį. Randasi pilietiškumo ugdymo kursai, kuriuos veda šauliai ir, tikėtina, karo Ukrainoje akivaizdoje šis procesas nesustos ir plėsis.

Pilietinių pagrindų programa šiuo metu dėstoma 9–11 klasių mokiniams, šalia šių programų yra Krašto apsaugos ministerijos sukurta ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai pasiūlyta Nacionalinio saugumo ir krašto gynybos programa, kurią galima pasirinkti.

Šiuo metu iš daugiau negu 1 tūkst. bendrojo lavinimo vidurinių mokyklų tik 38 mokyklose galima pasirinkti šią programą. Erdvės veiklai nestinga ir, regis, dar ilgai nestigs.

INDIVIDUALI AGRESIJA

Kalbant apie pilietinį pasipriešinimą dažnai pamirštamas esminis dėmuo – agresija. Kad pasipriešintum, tiesiog reikia kažko neapkęsti, nesitaikstyti, priešintis. Net vadinamasis nekinetinis pasipriešinimas sunkiai įmanomas neturint elementaraus neapykantos atėjūnams / okupantams ar tiesiog svetimiems jausmo. Geriukai pasiduoda, pikti ir agresyvūs – kovoja. Tokia yra šio pasaulio taisyklė, kuri veikia visur ir visada.

„Žmogaus pradžioje slypi agresija ir seksas“ yra parašęs žmogaus sielos žinovas, psichoanalizės pradininkas Sigmundas Freudas. Suprantama, yra manančiųjų kitaip. Tarkime, jei esi absoliutus geriukas, tokia minčių eiga yra nepriimtina (kažkodėl norisi manyti, kad dauguma „Trimito“ skaitytojų išsaugojo sveiką agresijos jausmą). Bet liekant minkštam ir pūkuotam kalbėti apie pasipriešinimą nebėra prasmės.

Ir priešingai – per daug kultivuojant šią žmogiškosios prigimties dalį galima sulaukti prastų pasekmių. Tai patvirtinančių istorijos precedentų yra daugiau nei pakankamai. Neretai agresija, ksenofobija, neapykanta kitokiam užvaldydavo visas tautas. Keisčiausia, kad su kiekvienu amžiumi agresijos ir jos pasekmių pasireiškimo būdai darosi vis įmantresni, masiškesni ir baisesni.

Istorijos skaitiniai, kuriuose aprašinėjami senieji amžiai, neretai kelia šurpą (Molocho krosnis, kur buvo deginami vaikai, senovės indėnų žmonių aukojimas, Spartoje paplitusi vaikų selekcija ir t. t.). Bet tai tik nekalti vaikų žaidimėliai, palyginti su praeito amžiaus šurpu. Nacių ir sovietų mirties lageriai, Prištinos tragedija, Kambodža, Somalio įvykiai – iškalbingi pavyzdžiai. Jei darome prielaidą, kad ši kreivė yra kylanti, tai lieka tik spėlioti, ką mums ruošia XXI amžius.

BENDRUOMENINĖ AGRESIJA

Naivu būtų manyti, kad agresija pasireiškia tik konkretaus žmogaus konkrečiame buvime. Jos principai kuo puikiausiai galioja ir visuomeniniam gyvenimui. Tik niekas apie tai labai nekalba. Gerokai patogiau ir toliau eksploatuoti konkurencijos, kultūrų

sąveikos, interesų gynimo terminus. Civilizacijos, kultūros, valstybės tarpusavyje kovoja ir neretai tai daro itin agresyviai. Kitaip tariant, kai sakoma, kad nėra karo, nereiškia, kad jis nevyksta.

Keletas pavyzdžių. Prancūzai nemėgsta amerikietiško filmų ir stengiasi nekalbėti angliškai, kinai negeria „Pepsi“ ir riboja internetą, anglai tiesmukiškai vilioja medicinos darbuotojus iš Rytų Europos ir t. t. Tai tik keli pavyzdžiai, pirmiausia šovę į galvą. Turint norą tai galima vadinti nacionalinių interesų gynimu, bet galima įvardyti ir kiek kitaip. Ne taip diplomatiškai.

Šioje vietoje verta dar kartą permąstyti retoriką, kuria kreipiamės į jaunus žmones. Ar įvardijame dalykus savo vardais? Ar vis dėlto liekame prie aptakių frazių kalbėdami apie bet kokio tipo pasipriešinimą.

VIETOJE IŠVADŲ

Archeologai, atkasę pelenais po ugnikalnio išsiveržimo užpiltą Pompėją, rado prie vartų stovėjusį ir lavos nepabūgusį romėnų karį. Kiek reikėjo širdyje turėti drąsos, kad nepabūgtum miesto vartus semiančios lavos? Toks privalo būti tikras karys.

Jis niekada negalvoja apie pasidavimą: geriau mirs, nei liks nugalėtas. Net tada, kai laimėti beveik neįmanoma. Štai kodėl kiekvieną kartą kažkas sukirba viduje išgirdus Mokomojo pulko šauktinius skanduojančių pulko šūkį: „Nugalėsime arba mirsim!“ Šis *obalsis* siekia tikrąją tėvynės gynėjų esatį. Tą, kurios nesuvaidinsi ir nepakiši po korektiškų posakių dekoracijomis.

Anais metais žilagalvis partizanas per Kariuomenės dieną pasakė: „Sąjungininkais pasitikėk, bet paraką laikyk sausą.“ Šventa teisybė, kurios niekada neverta užmiršti. Nes tai kalba mūsų pačių patirtis. x

ŽVILGSNIS IŠ PO ŠARVO: NAUJOJI SUOMIŲ „PATRIA 6 X 6“

TEKSTAS IR NUOTRAUKOS:
Egidijus Papečkys

Šaulių organizuojama ir remiama karinės technikos ir ginkluotės paroda „Live Firing Show“ ekspertams visada suteikia gerų progų susipažinti su naujausia ginkluote ir technika. Šį kartą siūlome susipažinti su suomių šarvuotu transporteriu „Patria 6 x 6“. Mintys apie šį šarvuotą ypač aktualios šiomis dienomis vykstančių diskusijų apie lietuviškuosius „Vilkus“ (vok. *Boxer*) kontekste.

PIGESNĖS TECHNIKOS STYGIUS

Jau ne pirmą kartą esame atsakingi už ginkluotės pavyzdžių įvežimą ir saugumą Lietuvoje, todėl gamintojai nuo mūsų paslapčių neturi. Bičiulis Jarmo atitepia visus vairuotojus ir ugnies sistemų operatorius, ir abi jį parodą atgabentos „Patria“ mašinos trumpam mūsų žinioje. Šį kartą pakalbėsime apie suomių pademonstruotą naujieną – šarvuotą transporterį „Patria 6 x 6“. Visai neseniai nemažą kiekį tokių iš Suomijos užsakė Latvija. Jie pasirinko pigesnį suomių transporterį. Už 200 mln. Eur įsigijo 200 šešiaračių transporterių, pirmus planuoja gauti dar šiemet, o paskutinių sulauks 2029 metais.

Situacija rinkose kiek pakito: šarvuotos mašinos taip pabrango, kad tapo nebeįperkamos daugeliui pirkėjų. Dauguma didžiųjų Vakarų valstybių neketina investuoti į pigesnių mašinų kūrimą, tačiau į šią galimybę greitai ir lanksčiai sureagavo Suomijos gamintojas „Patria“ koncernas, pasiūlęs naują galimybę – 6 x 6 šarvuotą transporterį, kol kas dar negavusį jokio aiškaus pavadinimo ir reklamuojamą kaip „Patria 6 x 6“.

Buvo atsigręžta į 8-ojo dešimtmečio sėkmingą produktą – SISU XA-180 PASI šarvuotą transporterį. „Patria“ atstovai sako, kad naujasis „Patria 6 x 6“ yra visai nauja mašina, ir čia jie yra iš dalies teisūs. Kaip pagaminti pigesnį šarvuotą transporterį? Vienas iš racionaliausių būdų – panaudoti dalį standartinio, karinio ar komercinio sunkvežimio dalių. Tai apribos galimybes transporterį stipriau apšarvuoti, tačiau leis ant jo patogiai montuoti įvairias ginkluotės ar kitas specialios technikos sistemas. Taip ir buvo padaryta.

INTERJERAS IR EKSTERJERAS

Apžiūrime „Patria 6 x 6“ atidžiau. Panašu, kad dizainerio iš Italijos šiai mašinai nesamdė. Mašinos galinė pusė estetika nepasizymi. Tačiau toks vaizdas džiugina – platus korpusas reiškia, kad jame yra daug vietos. Bus kur susidėti kuprines, ginklus, šaudmenis, įvairių kitą ekipuotę ir dar liks vietos patogiai atsisėsti. Tai yra didelis privalumas. Nuleidžiamos ramos nėra, ir tai – minusas. Tačiau tai reiškia mažesnę kainą (nors ir nedaug). Durys didelės, plačios ir, svarbiausia, yra iki pat korpuso apačios.

Erdvės viduje daug daugiau, nei atrodo. Už sėdynių lieka įspūdingas tarpas daiktams susidėti, nėra jokių kyšančių ir vietos užimančių konstrukcijos detalių, jokių laidų – nieko nėra. Meti kuprines, dėžes su šoviniiais, granatsvaizdžius, vandens ir maisto pakuotes. Galima ir akordeoną. Šarvuotame transporteryje, skirtame pervežti pėstininkų skyrių, yra

10 kėdžių, dar 3 vietos skirtos mašinos ekipažui. Sėdėti yra labai patogiu, neįprastai daug vietos kojoms ir nereikia brūžintis pečiais su kaimynais. Įlipimas į vairuotojo kabiną – ne pats patogiausias, nors skūstis labai nėra kuo. Privalumas yra plačios durys ir milžiniškas ranktūris pasilaikyti įlipant.

VAŽIUOKLĖ IR „ŠARVAI“

Važiuoklė labai paprasta, bet neprasta. Vieni sakys, kad pernelyg paprasta mūšio laukui, kiti – kad paprasta prižiūrėti ir remontuoti. Siekiant atpiginti mašiną joje panaudota ir sunkvežimio elementų. Lenkiškų „Rosomak“ [polonizuota „Patria“] patirtis Afganistane leidžia teigti, kad tokios važiuoklės pasiteisino.

Suprantu, kad daugeliui skaitytųjų rūpi, kokie yra šios mašinos šarvai. Primenu, kad apžiūrėtas transporteris skirtas demonstracijai parodose, todėl jos šarvavimas skyrėsi priklausomai nuo vietos. Mano vertinimu, tai STANAG 1 ir 2. Sustiprinti šarvus galima, tačiau nemanau, kad „Patria 6 x 6“ apsaugą galima sustiprinti daugiau nei iki 3 lygio.

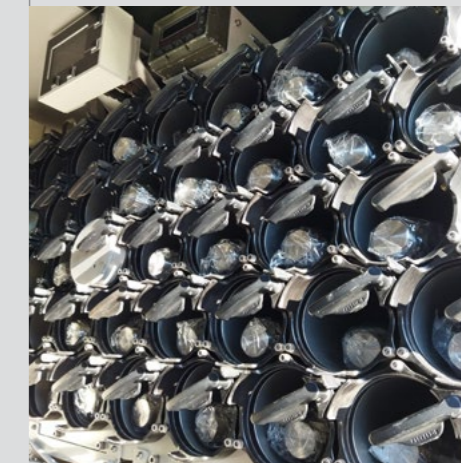
Vis dėlto šarvuotas transporteris neturėtų jaustis tanku ir jam nėra ko lįsti į mūšio lauką po priešų ugnimi. Mūšio lauke yra ne tik lengvųjų ginklų. Mūsų regione eventualaus karo metu tektų susidurti su tikimybe pasigauti ir 125 mm tanko sviedinį, ir prieštankinę raketą „Kornet“, ir daug kitų senesnių, bet galingų sviedinių ir raketų, kuriems visiškai tas pats, kur lekia: į STANAG 6 + ar STANAG 2. Raketos muša į šarvą, ne per techninį pasą.

Priminsiu, „Patria 6 x 6“ yra taksu iki mūšio lauko ir platforma montuoti paramos priemonėms ir specialiai technikai. Būtent tai, ko savo pasirinktai gynybos koncepcijai norėjo latviai.

AMOS MINOSVAIDIS

Suomių „Patria“ su britų BAE sukūrė tiesiog puikią sudvigubinto 120 mm automatinio minosvaizdžio sistemą AMOS, sumontuotą visiškai autonominiame bokštelyje. AMOS vertinamas dėl ugnies galios, todėl net atsirado siūlančių brigados lygmenyje visai atsisakyti artilerijos ir turėti vien minosvaizdžius.

Nutiko taip, kad puikus revoliucinis minosvaizdis, kuris patiko absoliučiai visiems, nesulaukė nė vieno pirkėjo. Neskaitant pačių suomių, kurie nepirkti AMOS negalėjo vien iš nacionalinio pasididžiavimo. Nes kainos ir efektyvumo santykis nepasirodė tinkamas net Amerikai.

Kita vertus, toliau tobulinti AMOS suomiams šiek tiek trukdė sistemos bendraturčiai britai. Problemą išsprendė sukurdami nuosavą sistemą NEMO, kurią ir pamatėme sumontuotą ant „Patria 6 x 6“. Mina saugiai pakeliama aukštyn, minosvaizdis užtaisomas ir po šūvio keliolika kilogramų dovanų sėkmingai pristatoma jų visai nenorinčiam sulaukti priešui, esančiam už 6,5–7 kilometrų. Du tvirti suomių vaikinai galėtų užtaisinėti ir greičiau, tačiau dar reikia nusitaikyti, todėl greitošauda siekia 6–10 šūvių per minutę.

Naudojamos standartinės NATO minos, tinka ir šiandien naudojamos Lietuvos kariuomenėje. Tereikia nedidelio metalinio gaubtuvėlio, uždedam o ant minos stabilizatorių.

APIBENDRINIMAS

Suomijos „Patria“ koncernui pavyko sukurti sąlyginai pigią ir labai racionaliai sukomponuotą mašiną. Tačiau jeigu ieškote pėstininkų kovos mašinos arba šarvuoto transporterio – „Patria 6 x 6“ skirta ne jums. Viena iš alternatyvų „Patria 6 x 6“ būtų vokiškas šarvuotas transporteris „TPz Fuchs“. Šis lenkia suomiškąjį gaminį pagal daugelį parametų, tačiau „Patria 6 x 6“ yra pigesnis ir erdvesnis pasirinkimas. Abi mašinos turi bendrą potencialių pirkėjų ratą, tačiau kartu taikosi ir į kiek skirtingus pirkėjus. x

1

ŠAULIAMS – NAUJI IŠŠŪKIAI, PRADĖJUS STUDIJAS LIETUVOS KARO AKADEMIJOJE

TEKSTAS: Lina Vaitiekūnaitė
NUOTRAUKOS: Eimantas Genys

„Pratybų aplinka jau pažįstama, panaši į šaulių stovyklą, bet vis tiek čia viskas vyksta kiek kitaip“, – pirmaisiais įspūdžiais dalijasi vilnietė šaulė Justina Paškelevičiūtė, šias metais pradėjusi studijas Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje. Jai, kaip ir kitiems pirmakursiams, mokslo metai prasidėjo Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomajame pulke Rukloje, kur išeis septynių savaitių Kariūnų bazinį kario kursą ir įgis būtinųjų karybos žinių ir praktinių įgūdžių.

DIRBA KAIP VIENA KOMANDA

„Taip, iššūkių dabar pakankamai. Čia kiekvieną dieną, o ne tik savaitgalį ar kokią savaitę stovykloje gyvenama kariniu ritmu. Iš karto pajutau, kad ir mano gyvenime atsirado daugiau tvarkos: tempas greitesnis, nes per paskaitas ir pratybas tenka įsisavinti daugiau informacijos. Žinoma, norisi viską suspėti ir atlikti gerai. O kur dar nauji žmonės – su kiekvienu reikia rasti bendrą kalbą“, – iššūkius vardija mergina.

Matas Gadiškis, šaulys iš Marijampolės, papildo Justiną – nors vienas kito dar gerai nepažįsta, kiekvienas atlieka ne tik savo, bet prireikus ir kitam skirtas užduotis: „Čia visi dirba kaip viena komanda. Man tai labai patinka. Žinoma, bendradarbiavimas kol kas yra iššūkis, bet jis motyvuoja

stengtis dar labiau. Žinoma, reikia toliau tobulėti, bet, manau, tai tikrai nėra neįveikiama.“

ŠAULIO ĮGŪDŽIAI PRAVERČIA

Vaikinas prisipažįsta, kad patirties jau įgijo nuo vaikystės dalyvaudamas Lietuvos šaulių sąjungos veikloje, taip pat devynis mėnesius tarnaudamas Lietuvos kariuomenėje kaip savanoris: „Manau, tai man tik padės studijuojant Karo akademijoje. Manęs neišgąsdino pirmosios pratybos, o tokia vieninga komanda tik suteikė daugiau motyvacijos.“

Matui pritaria Justina, kad buvusiems šauliams, dabartiniams Karo akademijos kariūnams, lengviau prisitaikyti ir atlikti skirtas užduotis: „Pakalbėjus su kurso draugais, netarvusiais nei kariuomenėje, nei Savanorių pajėgose ir nepriklausiusiems Šaulių sąjungai, atrodo, kad man yra šiek tiek lengviau. Bent taip jaučiuosi. Kitiems kariūnams, buvusiems civiliams, bent iš pradžių kilo daugiau iššūkių.“

Kariūnai džiaugiasi ir dėl kitų, galima sakyti, atradimų. „Prieš studijas buvau nusiteikęs dideliu spaudimui – galvojau, kad reikės labai stengtis ir nepasiduoti. Taip, iš tikrųjų reikia stengtis. Bet čia į žmogų žiūri su pagarba ir labai atvira širdimi – jeigu kariūnas padaro klaidą, leidžia jam pasitaisyti, jo nežlugdo, o palaiko. Tai mane gal šiek tiek stebina, bet kartu džiugina“, – sako M. Gadiškis.

„Jau per pirmąsias pratybų savaites mes, kariūnai, susidraugavome ir tapome artimesni, nes gyvename sąlygomis, kurios gerokai skiriasi nuo įprastos visiems aplinkos. Po truputį kuriasi mūsų didelė, galima sakyti, šeima. Tai irgi smagu“, – džiaugiasi J. Paškelevičiūtė.

Lietuvos karo akademija tradiciškai kiekvienais metais sulaukia didelio būrio jaunųjų šaulių, kurie jau yra susipažinę su kario veikla ir pasižymi aukšta motyvacija, nuosekliai siekia tapti Lietuvos karininkais. Šiais metais studijas Akademijoje pradėjo 14 šaulių.

PO PRATYBŲ – PRIESAIKA LIETUVOS VALSTYBEI IR STUDIJOS KARO AKADEMIJOJE

Kariūnams, sėkmingai išėjusiems Kariūnų bazinį kario kursą, išlaikiusiems visų mokomųjų dalykų testus ir atlikusiems nustatytas individualias užduotis, po baigiamųjų pratybų bus įteikti kurso baigimo pažymėjimai, rodantys, kad jie turi tolesnėms studijoms Karo akademijoje būtinų psichologinių, fizinių ir profesinių savybių.

2

Spalio 21 dieną pirmo kurso kariūnai prisieks tarnauti Lietuvos valstybei ir tęs studijas Karo akademijoje.

Kariūnai mokysis pagal tris universitetinių studijų programas: Tarptautinių santykių, Gynybos technologijų vadybos ir Nacionalinio saugumo ir gynybos. Pagal Gynybos technologijų vadybos programą nusprendę studijuoti jaunuoliai galės rinktis ir karinio rengimo kryptį. Nutarę tapti Karinių oro pajėgų karininkais jaunuoliai mokysis ir Lietuvos karo akademijoje, ir Vilniaus Gedimino technikos universiteto Antano Gustaičio aviacijos institute, o pasirinkę Karinių jūrų pajėgų karininko studijas – Lietuvos aukštojoje jūreivystės mokykloje.

Karinis rengimas vyks pagal Bazinio kariūno kurso programą, skirtą pagrindinėms karybos žinioms ir įgūdžiams, reikalingiems ne tik profesinėje karo tarnyboje, bet ir įvairiose civilinėse srityse, įgyti. Per paskaitas įgytas teorines žinias kariūnai kiekvieną semestrą įtvirtins lauko taktinėse pratybose.

Akademijoje studijas baigusiems absolventams po ketverių metų bus suteiktas pirmasis karininko – leitenanto – laipsnis ir įteikti bakalauro studijų diplomai. x

1. Kariūnai Bazinio kariūno kurso pratybose.
2. Justina Paškelevičiūtė šiais metais davė šaulio priesaiką.
3. Matas Gadiškis nuo vaikystės dalyvauja šaulių veikloje.

3

PAMINĖTOS VLADO PUTVINSKIO-PŪTVIO 149-OSIOS GIMIMO METINĖS KELMĖJE

TEKSTAS: Stasys Ignatavičius
 NUOTRAUKA: Vaidotas Okulič-Kazarinas

Rugsėjo 10 dieną Kelmėje vyko vienas svarbiausių renginių, skirtas paminėti Vlado Putvinskio-Pūtvio 149-ąsias gimimo metines.

Renginys prasidėjo pagerbiant V. Putvinskio-Pūtvio atminimą. Prie Lietuvos šaulių sąjungos įkūrėjo kapo buvo padėta gėlių, uždegtas žvakutė. Iš karto po to vyko iškilmingos šaulių eitynės iki Kelmės rajono savivaldybės, kur sveikinimo žodžius tarė LŠS vado pavaduotojas ats. mjr. Židrūnas Šadauskis, Kelmės rajono savivaldybės meras Ildelfonsas Petkevičius ir kiti garbūs svečiai.

Vladas Putvinskis gimė ir augo lenkų šeimoje, tačiau pats nusprendė mokytis lietuvių kalbos. Vėliau jis aktyviai prisidėjo prie kovos su spaudos draudimu ir kartu su bendraminčiais 1919 metais įkūrė Šaulių sąjungą, o iki 1922 metų buvo jos pirmininku. 1926 metų birželio 17–19 dienomis vykusiame LŠS suvažiavime buvo išrinktas LŠS garbės pirmininku, o dar po dvejų metų vykusiame LŠS suvažiavime jis jau buvo išrinktas LŠS Centro valdybos pirmininku ir juo buvo iki mirties – 1929 metų kovo 5 dienos.

Po renginio šauliai išvyko į Graužikų dvarietę, kur vyko tradicinis Lietuvos šaulių sąjungos sąskrydis. Kaip ir kiekvienais metais, sąskrydyje šauliai varžėsi įvairiose sporto estafetėse, dalyvavo edukaciniuose žaidimuose ir kultūrinėse veiklose.

1. Šauliai, laikydamiesi tradicijų, prieš minėjimą aplankė Sąjungos įkūrėjo Vlado Putvinskio-Pūtvio kapą Kelmėje.

13

2. Šaudymas – viena iš rungčių, kurioje šauliai tikrino savo gabumus.

3. Vienas Lietuvos šaulių sąjungos atkūrėjų, Vlado Putvinskio-Pūtvio klubo prezidentas Stasys Ignatavičius atiduoda pagarbą ceremonijos atidarymo metu keliamai trispalvei ir Lietuvos šaulių sąjungos vėliavai.

4. Šauliai puoselėja kultūrinę veiklą.

5. Be šauliškos košės neįsivaizduojamas nė vienas šaulių sąskrydis.

6. Šauliams įteiktos padėkos ir apdovanojimai.

Susumavus sporto rungčių rezultatus bendrakomandinėje įskaitoje nugalėjo šiauliečiai. Svečių teisėmis sąskrydyje dalyvavę baltarusių politinių pabėgėlių suburto klubo „Litvicy“ nariai nugalėjo dviejose sporto rungtyse, o kariškų batų mėtymo rungtį laimėjo V. Putvinskio provaikaitis Graužikų dvarietės šeimininkas Tautvilas Pūtvis.

Visiems nugalėtojams buvo įteikti V. Putvinskio-Pūtvio klubo prizai. Už aktyvią veiklą ir sąskrydžio organizavimą putvinskiečiams buvo įteiktos LŠS vado dovanos ir klubo prezidento padėkos raštai. x

LŠS MOKYMO IR NEKINETINIŲ OPERACIJŲ CENTRAS PRADĖJO VEIKLĄ

TEKSTAS IR NUOTRAUKA: Dovilė Pukertaitė

Lietuvos šaulių sąjunga šiemet įsteigė Mokymų ir nekinetinių operacijų centrą, kurio tikslas ir viena pagrindinių užduočių – tobulinti šaulių rengimą. Apie centro veiklą ir ateities planus kalbamės su jo viršininku ats. plk. Vytautu Reklaičiu.

Kodėl buvo įsteigtas Mokymo ir nekinetinių operacijų centras?

Apie mokymo centro būtinybę Lietuvos šaulių sąjungoje (LŠS) kalbama jau ne pirmi metai. Akivaizdu, kad turėti vienetą, kuris centralizuotai planuotų ir organizuotų šaulių rengimą, būtų efektyvu. Padidėjus LŠS finansavimui, galima būtų planuoti ir mokymo bazės plėtimą, atitinkamas infrastruktūros vystymą.

Praėjusiais metais, diskutuojant apie šaulių pilietinio pasipriešinimo rengimą, iškilė būtinybė gilintis į nekinetinės gynybos klausimus. Šiuolaikiniams konfliktams yra būdingas hibridinis pobūdis. Vis plačiau naudojamos neginkluotos kovos priemonės, pasitelkiami nekinetiniai ginklai, tokie kaip informacinės ar kibernetinės atakos.

Tokios puolimo taktikos svarbiausias tikslas yra suardyti visuomenę iš vidaus, o tada, panaudojant ginkluotąsias pajėgas, okupuotidėl vidinio chaoso priešintis nebeapjėgiančią valstybę.

Būtent todėl LŠS, greta pasirengimo ginti valstybę ginklu, siekia prisidėti vykdamas šalies neginkluotą gynybą. Galvojant apie tai ir kilo mintis karinio rengimo bei nekinetinės gynybos užduotis koncentruoti viename padalinyje. Taip ir atsirado idėja steigti Mokymo ir nekinetinių operacijų centrą (MNOC).

Koks pagrindinis šio centro tikslas?

MNOC pagrindinis tikslas – generuoti idėjas, rengti koncepcijas, programas bei metodikas, susijusias su šaulių rengimu, kurį sieksime maksimaliai unifikuoti. Telkti reikiamus ekspertus, kaupti ir vystyti kompetenciją šaulių karinio rengimo bei nekinetinių operacijų klausimais, organizuoti ir vykdyti mokymus. Greta nekinetinės gynybos MNOC keliamas uždavinys vystyti kompetenciją pilietinio / patriotinio ugdymo, pilietinio pasipriešinimo temomis.

Kokios veiklos gairės / kryptys yra numatytos?

Gairės ir kryptys bus generuojamos glaudžiai bendradarbiaujant su rinktinėmis, atsižvelgiant į LŠS keliamus uždavinius, numatytus svarbiausiuose dokumentuose, susijusiuose su šalies saugumu ir gynyba. Kalbant apie veiklos kryptis, galėčiau išskirti

pasirengimą pilietiniam pasipriešinimui, tiek ginkluotam, tiek neginkluotam. Taip pat ugdyti visuomenės atsparumą bei valią priešintis.

Kaip centro veikla tiesiogiai bus susijusi su šauliais? Kitaip tariant, kokią naudą pajus šauliai?

Numatome pasitelkti pačių šaulių kompetencijas, atsižvelgti į jų pačių lūkesčius. LŠS unikali tuo, kad mūsų gretose yra daug pačių įvairiausių profesijų žmonių, kurie gali įnešti svarų indėlį, vystant šaulių rengimą. Atsižvelgdami į rinktinių poreikius, remsime jas organizuodami teorinius bei praktinius mokymus, įvairius renginius. Organizuosime paskaitas, seminarus, taip stiprinsime kiekvieno organizacijoje esančio šaulio kompetencijas, plėsimė jų akiratį dominančiais, su jų tarnyba LŠS susijusiais, klausimais. Stengsimės įtraukti į šaulišką veiklą kuo daugiau į atsargą išėjusių Lietuvos kariuomenės karininkų bei puskarininkų, kad jie galėtų pasidalyti turima patirtimi – taip stiprinsime šaulių rengimo kokybę.

Kaip centro veikla įsivaizduojama, tarkime, po dešimtmečio?

Priklausys nuo finansavimo. Tačiau tikiu, kad centras bus stiprus šaulių rengimo šalies gynybai vienetas, pajėgus generuoti ir vystyti reikiamas kompetencijas, turintis gerai išvystytą mokymo bazę, reikiamą infrastruktūrą. x

KANDIDATŲ KVIESTUVĖS – DIDŽIŲ DARBŲ PRADŽIA

TEKSTAS: Gertrūda Šitkauskaitė
NUOTRAUKA: „Sajos“ archyvo

Rugsėjis derlingas ne tik universitetams. Sakoma, kad pavasaris yra metas, kai viskas atgyja, tačiau jaunimo organizacijos, dirbančios su mokiniais ar studentais, galėtų patvirtinti šiek tiek kitaip – nekantru laukti rudens ir į aukštąsias mokyklas sugrįžtančių studentų. Lietuvos šaulių studentų korporacija „Saja“ visus šaulius studentus ar bent planuojančius tokiais tapti rugsėjo 13 dieną kvietė dalyvauti kasmetinėse Kandidatų kviestuvėse.

Tiesa, renginio tradicijos atsiradimas gana miglotas: sendraugiams sunku pasakyti, kurio Pirmininko ar Valdybos kadencijos metu gimė šis renginys – jo idėja išplaukė savaime, pastebint poreikį informuoti ir pakviesti šaulius studentus burtis į vieną bendrą jėgą, o kiekvieną rudenį buvo ieškoma naujų būdų ir strategijų, kaip pritraukti šias tikslines grupes.

Šiųmetes kandidatų kviestuves organizavome nei per anksti, nei per vėlai – leidome šiek tiek apšilti kojas pradendant ar sugrįžtant į studentišką gyvenimą ir vėsus rugsėjo 13-osios vakarą, galima teigti, tradiciškai sugužėjome į Vilniaus senamiestį. Kandidatai, lyg pirmokai savo pirmosios Mokslo ir žinių dienos metu, kukliai, didelėmis akimis stebėdami kandidatus, ilgaamžius narius ir sendraugius, klausėsi išmintimi ir žiniomis besidalijančių sąjūnų. Susitikimo metu sen! Romas pristatė „Sajos“ istoriją, susikūrimo, atkūrimo priežastis ir eigą, simbolius, jų reikšmes. Po tokio supažindinimo sen! Alminas susirinkusiesiems papasakojo apie karą Ukrainoje eigą bei bandė atlaikyti susirinkusiųjų pateiktų klausimų ir diskusijų laviną.

Kandidatų kviestuvėmis susidomėjo studentai iš Vilniaus universiteto ir Lietuvos karo akademijos: Kotryna, studijuojanti Vilniaus universitete Kriminologijos studijų programoje, teigia, kad šį vakarą atėjo vedama didelio smalsumo ir dar didesnio noro prisijungti prie tokios jaunatviškos šaulių bendruomenės. Pirmasis įspūdis apie „Sają“ – tai labai šilta ir bendruomeniška

korporacija. Lietuvos karo akademijos kariūnas Rokas savo šaulišką kelią pradėjo kaip jaunasis šaulys, todėl „Saja“ jam nebuvo visiškai naujas ir negirdėtas dalykas: „Dalyvauti kviestuvėse pasiūlė mjr. Alminas Šinevičius. Nors anksčiau neteko dalyvauti kituose šios korporacijos renginiuose, esu matęs vaizdo įrašus, kuriuose buvo kalbama ne tik apie tai, kas yra Lietuvos šaulių sąjunga, bet ir apie „Sają“.

Ilgus metus šauliškoje veikloje besisukanti Vilniaus universiteto Mikrobiologijos studijų programos studentė Greta – 2019 metais vykusios Jaunųjų šaulių asamblėjos dalyvė, vėliau atidžiai sekusi korporacijos veiklą socialiniuose tinkluose, šiemet išdrįso atvykti pažvelgti į „Sają“ iš kitos perspektyvos – ne kaip mokinė ir jaunoji šaulė, o kaip studentė, suaugusi šaulė: „Atėjau nežinodama, ko tikėtis, tačiau susitikimas prabėgo labai smagiai ir greitai. Supratau, kad čia buriasi daug skirtingų, tačiau bendromis vertybėmis besidalijančių žmonių.“

Dažnai jaunųjų šaulių mokyklos gyvenimui keliaujant į pabaigą vis dar gvildenamas klausimas apie jų integraciją į suaugusių šaulių gretas, neretai susiduriama su sunkumais derinant norą dalyvauti šauliškoje veikloje su turimais laiko ištekliais. „Saja“, kaip tarpininkas, buriantis į savarankišką studentišką gyvenimo etapą įžengusius šaulius studentus, rūpinasi šios tikslinės grupės pritraukimu ir išsaugojimu organizacijoje, Sąjungos ir korporacijos vertybių ir tradicijų puoselėjimu ir puoselėjimo ugdymu. x

„Atėjau nežinodama, ko tikėtis, tačiau susitikimas prabėgo labai smagiai ir greitai. Supratau, kad čia buriasi daug skirtingų, tačiau bendromis vertybėmis besidalijančių žmonių.“

GRETA

14

15

BENDRABUTIS BE LANGO

TEKSTAS: Birutė Malaškevičiūtė

Šįkart pasakojimą pradėsime nuo užduoties. Įsiziūrėkite į šias dvi nuotraukas ir raskite vieną skirtumą tarp jų. Pavyko? Ne – užuomina. Atkreipkite dėmesį į pastato dalį dešinėje. Atsakymas: vienoje nuotraukoje ant lango kabo tvarkinga užuolaidėlė, kitoje – jos nebėra ir išdaužtas langas. Tai Aukštesniosios miškų mokyklos bendrabutis 1931 metais. Nors čia tvarka buvo griežta, jauni vyrukai (į mokyklą priimdavo 18–25 metų jaunuolius) nevengdavo linksmai leisti laiką, kartais ir pasikumščiuoti. O lango stiklas pats kaltas, kad pasitaikė ne vietoje ir ne laiku...

Šios mokyklos istorija prasidėjo 1927 metų rugsėjo 1-ąją, kai prie Alytaus miškų urėdijos žemės ūkio ministras patvirtino steigiant Aukštesniąją miškų mokyklą. Mat 1927 metais Dotnuvoje uždarius Žemės ūkio technikumą, vienintelį Lietuvoje rengusį miškininkus, reikėjo spręsti šią problemą. Tuomet ja pasirūpinti pavesta buvusiam mokyklos prorektoriumi docentui Antanui Rukuižai. Atvyko ponas Antanas į Alytų kaip būsimos mokyklos direktorius, surinko puikų pedagogų kolektyvą, įkūrė pavyzdinį mokomąjį medelyną, parengė mokymosi programą ir darbas užvirė. Mokyklai parinkta vieta Saratovo kareivinių rajone, kur Krašto apsaugos ministerija skyrė keletą vienaukščių medinių trobesių mokytojų butams ir mokyklai. Tačiau nepagalvota, kad atvykusiems studentams taip pat reikės kažkur gyventi, todėl pradžioje mokykla ir bendrabutis buvo viename name. Vėliau, atsiradus bibliotekai (po dešimties metų joje buvo 1 552 knygos), daugėjant kabinetų, teko vėl prašyti patalpų iš kariškių. Šįkart jie buvo dosnesni – mokyklai užleido dviejų aukštų medinį pastatą. Jame įsikūrė 10 mokomųjų kabinetų. Iki pat 1929 metų sausio 1 dienos, kol buvo parengtas Mokyklos statutas, joje vadovautasi žemės ūkio ministro patvirtinta instrukcija. Priėmus Statutą įvyko savotiškas akibrokštas: statutas yra, o mokslo įstaigos savarankiškumo – ne. Kaip čia nutiko? Įkūrus mokyklą iš Alytaus miškų urėdijos buvo paimtas tam tikras miško plotas ir įkurta Mokomoji urėdija (čia mokytojai privalėjo dirbti administracinį darbą). Statutas teisiškai patvirtino šių įstaigų susiejimą. Tai pabrėžta ir pavadinime – Aukštesnioji miškų mokykla ir Mokomoji urėdija. Ir tik 1934 metais, praplėtus ir pataisius mokymosi programą, viskas stojo į savo vėžes – šis junginys išskirtas. Nuo tada urėdija tapo tik pagalbine mokymosi priemone, o mokykla oficialiai pavadinta Alytaus aukštesniąją miškų mokykla.

Beveik visi tarpukario eiguliai buvo Alytaus aukštesniosios miškų mokyklos auklėtiniai. Mokslai čia prasidėdavo rugsėjo 15 dieną ir trukdavo iki pat liepos. Norint tapti eiguoliu reikėjo mokytis dvejus metus ir kainavo 100 litų metams, kas gyveno bendrabutyje, primokėdavo 60 litų. Pasibaigus iš namų atsivežtiems lašiniams ir bulvėms, buvo galima valgyti ir čia pat įsikūrusioje valgykloje, tik tai buvo nepigus malonumas.

Tie, kurie po pirmųjų mokslo metų mokyklos nepalikdavo, nuo balandžio iki liepos po 8 valandas kasdien turėdavo plušėti praktikos darbuose (miške, medelyne, sode). Ką reiškė „po metų nepalikdavo mokyklos“? Remiantis Statutu, po pirmų metų neišlaikysieji egzaminų „antriems metams nepaliekami, o antrame kurse antriems metams gali likti tik žemės ūkio ministeriui sutikus“ – štai taip!

Čia mokslus buvo įmanoma baigti ir eksternu, tačiau per visą mokyklos gyvavimo laiką tai išdrįso padaryti tik trys žmonės. Norintieji studijuoti turėjo būti baigę šešias gimnazijos klases. Studijų ir specialistų kokybiško parengimo garantas buvo čia dėstęs žymusis profesorius Tadas Ivanauskas. 1927–1930 metais buvo priimama po 40 studentų (patekdavo tik kas trečias norėjęs studijuoti), paskui priimamųjų sumažėjo perpus, nors norinčiųjų studijuoti netrūko. Apskaičiuota, kad vieno eiguolio parengimas valstybei atsieidavo 2 130 litų.

Keletas baigusiujų sėkmingai tęsė mokslus užsieniuose. Beveik trys dešimtys diplomuotų miškininkų po privalomosios karinės tarnybos į mišką negrįžo, nutarė ragauti kariškų mokslų, o vėliau – ir tokios pat duonos. Dar dvi dešimtys perėjo į „sėdimas“ sotesnes vietas departamente arba už įvairius prasižengimus ar dėl prastos sveikatos iš tarnybos atleisti.

1936 metų rugpjūčio 1 dieną mokyklos direktorius Antanas Rukuiža paskirtas Miškų departamento vadovu, studijoms pavesta vadovauti Juozui Raukčiui. Tačiau senasis direktorius, radęs progą, visuomet aplankydavo mokyklą.

Labai gražiai buvo paminėtas mokyklos dešimtmetis. Visiems įsiminė ne tiek žemės ūkio ministro ir kitų garbių svečių kalbos aktų salėje, kiek mokytojų žmonių surengtos vaisės kabinete šalia. Anot žurnalo „Mūsų girios“, „gausiai skanumynais ir gėrimais apkrautais stalais“, o visi „prie stalo aukštai įvertino mokyklos ponių triušą ir jų pyragų gerą rūgštį. Vaisės lydėjo skambi daina“.

Mokykla 1939 metų lapkričio 18-ąją buvo perkelta į Lietuvai grąžintą Vilnių. Iki tol čia buvo parengta XI miškininkų laidų arba apie 300 specialistų. x

Įsiziūrėkite į šias dvi nuotraukas ir raskite vieną skirtumą tarp jų. Pavyko?

1-2. Aukštesniosios miškų mokyklos bendrabutis.

1

2

PASAULYJE IŠBARSTYTI, AMERIKOJE SURINKTI, Į LIETUVĄ VĖL SUGRĮŽĘ: POKALBIS APIE TARPUKARIO LIETUVOS KARIUOMENĖS GINKLUS

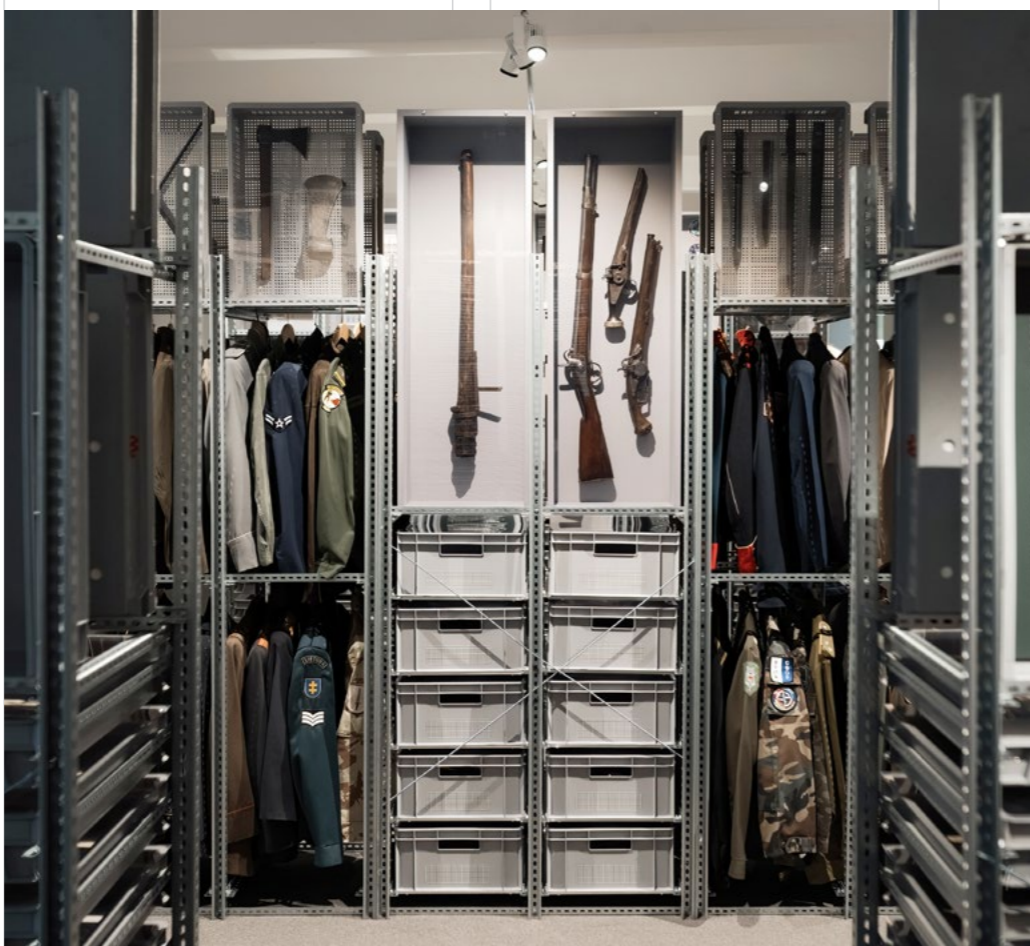
TEKSTAS: Živilė Stadalytė
NUOTRAUKOS: Silvestras Samsonas

Lietuvos nacionalinio muziejaus lankytojai jau gali išvysti unikalius artefaktus – ypač retus, pagal specialų užsakymą tarpukario Lietuvos kariuomenei gamintus ginklus su išgraviruotais Gedimainaičių stulpais. Dalis jų į Lietuvą sugrįžo apkeliavę pasaulį – po šalies okupacijos jie perėjo į sovietų rankas, į Ameriką pateko net iš Korėjos karo. Kokia jų atradimo ir sugrįžimo istorija? Kokį pasiūlymą šių ginklų kelią tyrinėjęs karo istorikas turi šiandienos kariuomenei?

Atsakymus į šiuos klausimus rasite Lietuvos nacionalinio muziejaus atstovės Živilės Stadalytės ir karo istoriko Karolio Zikaro pokalbyje.

Ž. STADALYTĖ: mėnesį tyrinėjote mūsų muziejui ir visai Lietuvai padovanotą Henry Gaidžio militarinę kolekciją. Kokiu pjūviu į ją pažvelgėte ir kokie atradimai jūsų laukė?

K. ZIKARAS: į H. Gaidžio kolekcijoje esančius Lietuvos kariuomenės ginklus pažiūrėjau ne iš kolekcininko perspektyvos, o kaip į tam tikrus simbolius, laiko ženklus. Juos to meto Lietuvos kariuomenė įsigijo pagal užsakymą, taigi investuodama į savo saugumą, gynybą. Tai tuo metu už Lietuvos gynybą atsakingų žmonių pasirinkimas. Buvo įdomu, kokius ginklus jie rinkosi – pigiausias, geriausias, moderniausias, gražiausias?

Ž. Stadalytė: lūkesčiai yra viena, bet ar tuo metu dar labai jauna mūsų valstybė turėjo sąlygas rinktis pagal visus šiuos kriterijus?

K. ZIKARAS: mūsų pėstininkai naudojo Belgijoje ir vėliau Čekoslovakijoje gamintus šautuvus, nors jie iš tikrųjų yra kilę iš Vokietijos. Turiu galvoje dar prieš Pirmąjį pasaulinį kartą sukurtą „Mauser“ sistemą. Tai buvo pats pažangiausias ginklas, kurio spynos charakteristiką beveik 80 procentų iki šiol naudoja visi panašaus tipo ginklai, taigi nieko geresnio ir patogesnio žmonija dar nesukūrė. Savignai buvo įsigyti ir belgiški „Browning High Power“ trumpieji ginklai, tuo metu laikyti tikru proveržiu.

Pirkimo sutarčių rasti nepavyko, jos sunaikintos per okupaciją. Belgija, iš kurios buvo pirkti šie ginklai, taip pat buvo okupuota nacių ir sutartys prapuolė, tačiau ir be jų išvada aiški: Lietuvos kariuomenė turėjo pačius moderniausias to meto ginklus, jie mūsų valstybei tarnavo per visą tarpukarį.

Ž. Stadalytė: mauzeris, brauningas net ir ginklais ar karyba nesidominčiam žmogui yra gana gerai girdėti pavadinimai.

K. ZIKARAS: tai tokie objektai, kurie formuoja supratimą apie visą sritį, kuriai priklauso. Kaip pavyzdys – vadinamasis „primusas“. Tai kadaise egzistavusios ir viryklės gaminusios įmonės pavadinimas, bet jau ilgą laiką jos vardu vadinami visi daiktai, kurie yra panašūs į šias virykles. „Primusas“ buvo jų pradininkas.

Taip ir dėl šautuvų. Mano senelis visus pistoletus vadino „braunykais“, t. y. brauningais, nes būtent šios gamyklos gaminys tapo sinonimu, bendrinio žodžio pistoletui tuometėje Lietuvoje pavadinti ir sukūrė bendrą supratimą apie visą ginklų nišą.

Ž. Stadalytė: išduokite skaitytojams, kokią dar unikalią charakteristiką šie ginklai turi.

K. ZIKARAS: visiškai unikalu, kad šie ginklai buvo paženklinki lietuviška simbolika. Pavyzdžiui, Belgijoje pagamintų „Mauser“ šautuvų pirmoji partija buvo žymima 24L, 24 – 1924 metai, o L – tai Lietuva. Vėliau fabrike šalia spynos angos jie buvo papildomai graviruojami Gedimainaičių stulpais, kuriuos galime matyti ir ant Lietuvai skirtų pistoletų „Browning High Power“.

Tokių ženklų jokia okupacija negali ištrinti, valstybė sunaikinta, bet ženklai išliko ir dar

padarė įtaką žmonėms, kurie sovietmečiu, dar būdami vaikai, juos surado senelių palėpėse pavaizduotus ant įvairių daiktų ir taip sužinojo, kad buvo tokia „smetoniška“ Lietuvos valstybė.

Ž. Stadalytė: po okupacijos šie ginklai buvo pasklidę po pasaulį, kol galų gale H. Gaidžio dėka sugrįžo į Lietuvą. Kaip sekėsi atsekti jų kelią?

K. ZIKARAS: šių ginklų likimas atspindi mūsų šalį tuomet ištikusias negandas: po okupacijos Antrojo pasaulinio karo pabaigoje jie pateko sovietams į rankas ir buvo išgabenti į Rusiją, perduoti jos sąjungininkėms Azijoje – Kinijos liaudies išlaisvinimo armijai ir komunistinei Korėjai. Vėliau šie ginklai atiteko amerikiečių kariams kaip karo trofėjus Korėjoje ir taip atsidūrė Jungtinėse Amerikos Valstijose. H. Gaidis juos, perpirktus iš JAV kariuomenės, rado pas vieną ginklų prekeivį.

Tai vienas įdomesnių šios kolekcijos aspektų, nes per ginklus atspindi ir mūsų kariuomenės bei visos šalies likimą, o ratas užsidarė, kai šie ginklai H. Gaidžio dėka vėl sugrįžo į Lietuvą.

Ž. Stadalytė: o koks buvo tarpukario visuomenės požiūris į Lietuvos kariuomenę?

K. ZIKARAS: į šiuos ginklus galime pažiūrėti ir per dar vieną prizmę – kokią kultūrinę įtaką militarizmas darė to laiko Lietuvos visuomenei. Kai kurie „Mauser“ šautuvai yra su užrašu „Ginklų fondas“, kas reiškia, kad juos Lietuvos kariuomenei padovanojo kuri nors visuomeninė organizacija.

Tuo metu remti kariuomenę buvo nepaprastai populiariu, su įvairiais šūkais, pavyzdžiui, „Mes be Vilniaus nenurimsim“, vykdavo kariuomenės ir visuomenės suartėjimo renginiai. Jų metu būdavo aukojamos lėšos šautuvams, kulkosvaizdžiams, kad Vilnius būtų kuo greičiau atkovotas.

Ž. Stadalytė: ar šiandien Lietuvos kariuomenė kaip nors ženklina ginklus, kas turi ne tik sentimentalų prasmę, bet, kaip matome, ir praktinę naudą – po daugelio metų leidžia atrasti savo išbarstytas relikvijas? Juk jeigu ne ženklinimas, tikėtina, šiandien jų neturėtume.

K. ZIKARAS: iš principo taip, nes jeigu nebūtų tų simbolių, kurie yra pavaizduoti, tuomet reiktų tikrinti pagal serijinius numerius, iš kurių nustatytume gamybos metus, partiją, kam ji skirta, kur jie atiduoti.

Ginklai turi griežtus registracijos numerius, kad būtų aiškus jų keliavimas, bet kai įvyksta tokie reiškiniai kaip pasaulinis karas, jie vis tiek išsimėto po pasaulį. H. Gaidis būtent ir pasakojo, kad tie ginklai atkeliauja labai didele partija ir jis ieškojo lietuviškų tarp aibės kitų.

Šiuolaikinėje kariuomenėje praktikos žymėti ginklus lietuviška simbolika nėra, ir iš tikrųjų tai būtų labai gera idėja, manau, šiuolaikiniam kariui taip pat būtų labai smagu laikyti ginklą, kuris būtų pažymėtas, tarkime, Gedimainaičių stulpais.

Ž. Stadalytė: išvysti šiuos ginklus iki metų pabaigos galima atvykus į Lietuvos nacionaliniame muziejuje veikiančią parodą „Išpakuojam!“ . Kaip manote, ar jie palieka išpūdį?

K. ZIKARAS: kai kuriems tai bus emocinis išpūdis – pabūti arti daikto, simbolizuojančio prarastą tarpukario Lietuvą, kurios pasakojimų, vaizdinių dar turime iš savo senelių. Kiti parodoje galės įvertinti, kiek daug to meto žmonės padarė, kad tradicijos būtų tęsiamos. Jų pastangos nenuėjo veltui, šios relikvijos dinga, bet vėl atsirado, ir būtent šie ginklai šiandien yra tos tarpukario Lietuvos simboliai.

Surankioję tuos trupinius mes irgi galime tęsti tradicijas toliau, kaip tarpukariu jas tęsė surankioję anų laikų trupinius. Tai svarbu, nes, nematant ano laiko įrodymų, reikia patikėti, įsivaizduoti. O atėjus į parodą galima tiesiog įsitikinti, kad tai faktas, tikrovė, rodyklė, kuria kryptimi mes galime eiti toliau. x

Pokalbis yra Lietuvos nacionalinio muziejaus parodos „Išpakuojam!“ dalis. Parodoje eksponuojama viena didžiausių kada nors Lietuvai padovanotų muziejinių kolekcijų. Ją Jungtinėse Amerikos Valstijose daugiau nei pusę amžiaus kaupė išeivijos lietuvis Henry Lazarus Gaidis, ilgą laiką dirbęs FTB agentu, o laisvalaikio medžiojęs lietuvišką praeitį. Vertingiausia beveik toną sveriančios kolekcijos dalis yra karinės tematikos. Pirmus tris mėnesius parodoje darbotvėsi neįprastam eksperimentui pasiryžę tyrėjai. Į dienos šviesą jie iškėlė archyvuose ir saugyklose vykstantį procesą – tyrė ir atskleidė muziejui padovanotos kolekcijos turinį, kuris vėliau tapo parodos dalimi. Paroda veikia Naujajame arsenale iki 2023 metų sausio mėnesio.

Lietuvos nacionalinio muziejaus naujienas kviečiame sekti atnaujintoje interneto svetainėje: www.lnm.lt arba socialiniame tinkle: www.facebook.com/lnmuziejus/.

SVEIKINAME

Karininko Antano Juozapavičiaus šaulių (Alytaus apskr.) 1-osios rinktinės šaulius:

VLADĄ NEDZINSKĄ – 75 m.
LILIJĄ GAIDUSKIENĘ – 60 m.

Vytauto Didžiojo šaulių (Kauno apskr.) 2-osios rinktinės šaulius:

PRANĄ GABRIŪNĄ – 85 m.
ALGIMANTĄ PETRĄ ZALECKĮ – 85 m.
VACLOVĄ VEISELĮ – 80 m.
PETRĄ BLOŽĘ – 70 m.
VYGAUDĄ DAMANSKĮ – 65 m.
JUSTINĄ GOŠTAUTĄ – 30 m.
TADĄ KURAITĮ – 25 m.

Gen. Povilo Plechavičiaus šaulių (Šiaulių apskr.) 6-osios rinktinės šaulius:

GEDIMINĄ KVIETELAITĮ – 50 m.
IRMĄ GURECKIENĘ – 45 m.
ŽILVINĄ MASIULĮ – 20 m.
STASĮ NERIJŲ KAMINSKĄ – 45 m.
MATĄ LINKEVIČIŲ – 20 m.
MANTĄ BULĄ – 40 m.
OKSANĄ VYŠNIAUSKIENĘ – 50 m.
EGIDIJŲ TAMUTĮ – 55 m.

LDK Kęstučio šaulių (Tauragės apskr.) 7-osios rinktinės šaulius:

ALVYDĄ SKURDELĮ – 55 m.

Žemaitijos šaulių (Telšių apskr.) 8-osios rinktinės šaulius:

ALGIMANTĄ JUOZAITĮ – 85 m.
RASĄ BAGDONAVIČIENĘ – 50 m.
LINĄ SENKŲ – 35 m.
ANTANĄ ŠLIAŽĄ – 60 m.

Plk. Prano Saladžiaus šaulių (Utenos apskr.) 9-osios rinktinės šaulius:

MINDAUGĄ MYKOLĄ LELEIVĄ – 85 m.
EGIDIJŲ KIAULĖNĄ – 65 m.
RICHARDĄ STEPOVIČIŲ – 50 m.

Išeivijos šaulius:

ROMĄ BIKULČIENĘ – 45 m.
LINĄ ORENTĄ – 60 m.

Karaliaus Mindaugo šaulių (Vilniaus apskr.) 10-osios rinktinės šaulius:

JONĄ SKRUZDĮ – 75 m.
BRONIŲ JUOŽĄ BAGDANAVIČIŲ – 65 m.
VIRGINIJŲ JOCĮ – 60 m.
ARŪNĄ MELKŪNĄ – 55 m.
EDVARDĄ NASKAUSKĄ – 55 m.
JULIJŲ PETRAŠIŪNĄ – 50 m.
PAULIŲ ZAVADSKĮ – 50 m.
MARIŲ BAKELĮ – 45 m.
TOMĄ BALŽEKĄ – 45 m.
AURELIJŲ BOLDINOVĄ – 45 m.
DAINIŲ CICIENĄ – 45 m.
PAULIŲ ČIAPĄ – 45 m.
ARŪNĄ VRUBLIAUSKĄ – 40 m.
MIKĄ ABRAŠKEVIČIŲ – 40 m.
SAULIŲ DAMULEVIČIŲ – 40 m.
ARŪNĄ GLIAUDELĮ – 40 m.
KAROLĮ MALIKĖNĄ – 40 m.
MINDAUGĄ ZAKAREVIČIŲ – 40 m.
STEPĄ GERDAUSKĄ – 60 m.
VAIDĄ PAŠKEVIČIŲ – 45 m.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS

2022 / Nr. 9, 30 psl. straipsnio „Karas kosmose: fantastinis filmas ar karti realybė?“ pirma pastraipa:

Neretas iš mūsų užaugo su filmais, kuriuose skraidė tarpgalaktiniai laivai ir bėgiojo įspūdingi robotikos kūriniai. Karas, galintis įvykti 100 km virš kasdieno mūsų dangaus, nūdienos kontekste atrodo visai realus, o gynybos pramonė jam ruošiasi jau dešimtmečius. Jau dabar kosmoso erdvė yra naudojama strateginiams ir konkurencingiems komerciniams projektams įgyvendinti: dažnai reklamuojami nauji grandioziniai planai, tokie kaip civilinės ekskursijos, miestų ir stovyklaviečių įkūrimas kitose planetose, prasidėję kosmoso resursų kasybos darbai ir moksliniai tyrimai. Nenuostabu, kad mums mažai pažįstama kosmoso erdvė yra naudojama ir gynybos bei saugumo pramonėje. Toks įvairiapusis kosmoso resursų naudojimas gali kelti ir tam tikrų iššūkių, siekiant užtikrinti, kad veiklos išliks tinkamai reguliuojamos nediskriminuojant mažesnių interesų grupių.

LIETUVOS NACIONALINIO SAUGUMO KONFERENCIJA

LITHUANIAN NATIONAL SECURITY FORUM

LNSC2022 "NATIONWIDE NATIONAL DEFENSE"

The unprovoked and ongoing aggression of Russia against Ukraine have created instability in the region, in Europe and in the world. This special situation does not leave anyone indifferent in Lithuanian society, as well as in the Lithuanian Rifleman's Union, which from the very beginning of the war actively supports the independence, sovereignty and territorial integrity of Ukraine and provides support to Ukrainian Armed forces. Nationwide National defense is one of the guarantors of security for small states, so it is important for us to understand the contemporary geopolitical context, the possibilities of defensive activities of society, as well as to learn from the experience of the war in Ukraine.

On November 15, the Lithuanian Rifleman's Union, together with Vytautas Magnus University, organizes the "Lithuanian National Security Conference 2022" which will take place in the Great Hall of VMU, S. Daukanto str. 28, Kaunas.

LNSK2022 „VALSTYBĖS GYNYBOS VISUOTINUMAS“

Neišprovokuota ir besitęsianti Rusijos agresija prieš Ukrainą sukūrė nestabilumą regione, Europoje ir pasaulyje. Ši ypatinga situacija nepalieka abejingų Lietuvos visuomenėje, o taip pat ir Lietuvos šaulių sąjungoje, kuri nuo pat karo pradžios aktyviai remia Ukrainos nepriklausomybę, suverenitetą ir teritorijos vientisumą bei teikia paramą ukrainiečių kariams. Gynybos visuotinumas yra mažų valstybių vienas iš saugumo garantų, todėl mums svarbu suprasti dabartinį geopolitinį kontekstą, visuomenės gynybinio veikimo galimybes, o taip pat pasimokyti iš karo Ukrainoje patirties.

Lapkričio 15 dieną Lietuvos šaulių sąjunga, kartu su Vytauto Didžiojo universitetu organizuoja „Lietuvos nacionalinio saugumo konferenciją 2022“, kuri vyks VDU Didžiojoje salėje, S. Daukanto g. 28, Kaune.

2022.11.15

TRIMITAS

IR PRIEŠ ŠIMTMETĮ SKAITYTAS

+
Užsiprenumeruok
„TRIMITĄ“ ir
paragink kitą!

Žurnalas TRIMITAS leidžiamas kas mėnesį.

Žurnale TRIMITAS – šaulystė, karyba, istorija, kelionės, pasaulio pažinimas, išgyvenimo patirtys, lauko virtuvė ir galvosūkių. Kiekvienam yra ką skaityti.

Žurnalą TRIMITAS galima užsiprenumeruoti Lietuvos pašto skyriuose ir internetu:

www.zurnaluprenumerata.lt
www.prenumeruok.lt

Prenumeratos kaina:

12 mėn. – 20 eurų
6 mėn. – 10 eurų
3 mėn. – 5 eurai